

A Bányászati Közlöny tartalmából

A 2003/1. szám (szeptember) közli:

- Kinevezéseket, felmentéseket (lásd személyi hírek)
- a 2004. évi XI. törvényt a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény módosításáról
- a 2004. évi LXXV. törvényt a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról
- a 2004. évi LXXVI. törvényt a környezet védelmének általános szabályairól, szóló 1995. évi LIII. törvény, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény módosításáról
- 33/2004. (III. 8.) Korm. rendeletet az áruk és szolgáltatások biztonságosságáról és az ezzel kapcsolatos piacfelügyeleti eljárásról szóló 79/1999. (IV. 29.) Korm. rendelet módosításáról
- 101/2004. (IV. 27.) Korm. rendeletet a polgári felhasználású robbanóanyagok forgalmazásáról és felügyeletéről szóló 191/2002. (IX. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendeletet a felszín alatti vizek védelméről
- 1/2004. (I. 9.) FMM rendeletet a közbeszerzési eljárásokhoz kapcsolódó, a munkavállalók védelmére és a munkafeltételekre vonatkozó tájékoztatási kötelezettség eljárási szabályairól és díjazásáról
- 13/2004. (IV. 19.) FMM rendeletet az egyéni védőeszközök megfelelőségét tanúsító, ellenőrző szervezetek kijelölésének részletes szabályairól
- 14/2004. (IV. 19.) FMM rendeletet a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről

- 15/2004. (IV. 19.) FMM rendeletet a munkahelyen alkalmazandó biztonsági és egészségvédelmi jelzésekről szóló 2/1998. (I. 16.) MüM rendelet módosításáról
- 16/2004. (IV. 19.) FMM rendeletet a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet módosításáról
- 86/2004. (VI. 10.) GKM rendeletet az egyes villamossági termékek biztonsági követelményeiről és az azoknak való megfelelésértékeléséről szóló 79/1997. (XII. 31.) IKIM rendelet módosításáról
- 101/2004. (VII. 30.) GKM rendeletet a Külszíni Bányászati Tevékenységek Bányabiztonsági Szabályzata kiadásáról
- az MBH elnökének utasításait
 - 1. 9/2004. a 3/1979. és a 3/1987. OBF szabályzatok hatályon kívül helyezéséről
- az MBH közleményeit:
 - 1102/2004. a 3/1979. és a 3/1987. OBF szabályzatok hatályon kívül helyezéséről
 - a hites bányamérők 2004. június 30-án érvényes jegyzéke
 - a bányafelügyelet hatáskörébe tartozó sajátos építmények felelős műszaki vezetőinek 2003. évi névjegyzéke
 - a 3/1998. (I.12.) IKIM rendelet szerint 2004. június 30-án érvényes hatósági alkalmassági bizonyítványok jegyzéke
 - tájékoztatók

PT

A Központi Bányászati Múzeum Közleménye

Tájékoztató

A Központi Bányászati Múzeum Alapítvány, mint *kiemelten közhasznú szervezet* a 2003. évi tevékenységét az alapító okiratban meghatározott célok érdekében és a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVII. törvény szellemében végezte.

A Kuratórium és a Felügyelő Bizottság által elfogadott közhasznúsági jelentés az Alapítvány székhelyén (Sopron, Templom u. 2.) munkaidőben megtekinthető.

Összes közhasznú tevékenység bevétele	52134 E Ft
Vállalkozási tevékenység bevétele	4200 E Ft
Összes bevétel	56334 E Ft
Közhasznú tevékenység költségei	51063 E Ft
Vállalkozási tevékenység költségei	726 E Ft
Összes költség	51789 E Ft

Az Alapítvány vezető tisztségviselői juttatásban nem részesültek.

Köszönetnyilvánítás

A Központi Bányászati Múzeum Alapítvány (9400 Sopron, Templom u. 2. adószám: 19638634-2-08) köszöni a részére a 2003. évben felajánlott 1 % személyi jövedelemadót, melynek összege 182883 Ft, és amelyet közcélú tevékenység végzésére fordít.

Bircher Erzsébet
múzeumigazgató

Hazai hírek

Kettévált a Mecsekérc

A tulajdonos Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. (ÁPV) döntésére az állami reaktivációs és környezetkármentesítési feladatokat közpénzen végző Mecsek-Öko Környezetvédelmi Rt. kivált a továbbiakban a piacon megélő Mecsekérc Rt.-ből. Ez utóbbi feladata volt eddig a pécsi uránbányászat meddőhányóinak és úgynevezett perkolációs tavainak rendbetétele, a Hidrotech Kft. és a Recski Ércbányák Rt. tavalyi beolvadása után pedig a gyöngyöSOROSZI és a recski ércbányászati reaktiváció is.

Az ezeket a feladatokat megöröklő Mecsek-Öko az idén közel 2 milliárd forint értékű munkát végez, a 730 millióról 280 millió forint alaptőkéjűre csökkentett „megmaradt” Mecsekérc pedig a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kht. izotópok, kis és közepes aktivitású, illetve nagy aktivitású nukleáris hulladék elhelyezésének előkészítésére kiírt pályázatainak elnyert munkáival – a püspökszilágyi, bátaapáti és bodai földtani kutatásokkal – 3,5 milliárd forint árbevételre és 50 millió forint körüli adózás utáni eredményre számít.

Az ÁPV privatizációs terve szerint a 489 millió forint saját tőkével rendelkező „új” Mecsekérc kikerül az állami tulajdonból, az erre vonatkozó pályázatot talán már az idén kiírják.

Dr. Hom János

Bányásznap i ünnepségek

Központi bányásznap i ünnepség Dorogon

A 2004. szeptember 2-án Dorogon, a József Attila Művelődési Központban megtartott országos központi bányásznap i ünnepség résztvevői zsúfolásig megtöltötték a színháztermet. Az ünnepség elnökségében helyet foglalt Gyurcsány Ferenc miniszterelnök-jelölt, Burány Sándor foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter, Hatvani György, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium energetikai helyettes államtitkára, dr. Tittmann János Dorog város polgármestere, dr. Esztó Péter, a Magyar Bányászati Hivatal elnöke, Rabi Ferenc, a Bánya és Energiaipari Dolgozók Szakszervezete elnöke, Bokor Csaba, a Magyar Bányászati Szövetség elnöke, dr. Tolnay Lajos, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület elnöke, valamint dr. Zoltay Ákos, a Magyar Bányászati Szövetség főtitkára, az ünnepség levezető elnöke.

Rabi Ferenc, BDSZ elnöke megnyitójában köszöntötte az 54. Bányásznapon megjelenteket, utalt arra, hogy az idén újabb bányák kerülnek bezárásra, újabb munkahelyek szűnnek meg. Emlékeztetett a tavalyi Bányásznapon a Kormánnyal megkötött megállapodásra, mely ezen a helyzeten kell segítsen, és kifejezte reményét, hogy a hazai szilárd tüzelőanyagok erőművi felhasználásának feltételeit a kormányzat biztosítani fogja. A Bányásznap ma tisztelgés a több évszázados bányászat, és az általa létrehozott és megszűnése után is megmaradó közösségi értékek előtt.

Ezután Gyurcsány Ferenc miniszterelnök-jelölt köszöntötte a bányászokat. Ünnepi beszédében – többek között – az alábbiakat mondta:

„... Egy bányásznap hagyománya nem 54 éves tradíciója miatt fontos. A bányásznap hagyománya a jelenről szól. Arról szól, hogy vannak emberek tízezerrel, – volt idő, hogy százezerrel – akik azt mondták: nem várunk a szerencsére, hanem megcsináljuk. Van hozzá tehetségünk és bátorságunk, és nem szégyelljük, hogy munkás-emberek vagyunk. Nem szégyelljük, hogy ha kell, megfogjuk a lapátot. És hát nem szégyelljük, hogy ha kell,

akkor kérünk a kocsmá asztalára – hogy is énekeltek? – fél liter bort.

Azokat az embereket látom a bányászokban, akik azt mondták, hogy képesek vagyunk valami olyasmire, amire a többség nem, vagy még vállalkozni sem mer. ...

Persze fontos mindaz, ami az országról szól, fontosak az országos ügyek. Fontos egy ágazat, fontos az energiaexport, fontos az energiapolitika. De mind mögött egyedi sorsok, emberek vannak. Az ő boldogulni vágyásuk. ...

Egy ország az emberek munkájából él. Ne higgyék el, hogy az országot a kormányok építik, főleg ne, hogy a politikusok. Higgyék el, Önök fogják megcsinálni. Önök meg a gyermekeik. Akkor csinálunk jó politikát, ha kinyitjuk azokat az ajtókat önöknek és a gyermekeiknek, meg az unokáiknak, amelyen átlépve ők maguk – két kezükkel, tehetségükkel, bátorságukkal, vállalkozókészségükkel, az újítás iránti elkötelezettségükkel – építenek egy új Magyarországot. ...

Sok mindent lehet csodálni a bányászokban. ... Én leginkább azt csodáltam bennük ... hogy csapatban működtek. ... Csodáltam mindig azt, hogy fölépült egy közösség, amelyben soha, egy percig nem volt kétséges, hogy lehetnek pillanatok, amikor nem az számít, ki van feljebb a ranglétrán és ki van lejjebb. Csak egy dolog számít: hogy muszáj együtt menni előre, különben odateszünk, hogy muszáj együtt menni előre, mert külön-külön nem megy. És ebben a helyzetben nem érdekes, hogy melyikünk mit gondol a világról. Ebben a helyzetben csak az érdekes, hogy együtt vagyunk. Ha Magyarország képes lesz megtanulni, hogy a legfontosabb ügyekben nem az a fontos, hogy kinek milyen értékei, milyen politikai nézete, milyen vallásos meggyőződése és hite van, hanem az, hogy az ország érdekében közös dolgunk van, akkor ez az ország sikeres lesz.

Tanulni kell a bányászoktól. Ha valamit, akkor ezt meg kell tanulni. Nem azért van adóssága a közösségnek a bányászok felé, mert ez általános és erkölcsi kötelesség, hanem azért van adóssága, mert *teljesítményük elismerésre és megbecsülésre érdemes*. Olyan ez a teljesít-

mény, amely előtt a Magyar Köztársaság kormánya – mindenkori kormánya – meghajtja fejét. ...

Egy kormány sokféleképpen lehet sikeres, de egy dolog mindenképpen kell a sikeréhez: hogy meghallja az emberek hangját, hogy megértse, hogy Magyarország nem a Kossuth térből, és a Kossuth teret körülölelő hús utcaból áll. Hogy Magyarország 10-15 millió jóra való, tehetséges, sokat érdemlő ember országa. Ha megértjük, hogy róluk szól a politika, nem rólunk, politikusokról, akkor talán kevesebb lesz a szomorú, időnként lemondó megjegyzés, és sokkal több a bizakodás és az öröm, hogy építünk egy fantasztikus országot, amelyben jó magyarnak lenni. Jó szerencsét, sok sikert!”

Gyurcsány Ferenc ezután *Magyar Köztársasági Érdemkereszt*, valamint *Magyar Bányászatért Érdemérem* kitüntetésekkel adta át.

Hatvani György beszédében röviden áttekintette a magyar bányászat jelenlegi helyzetét, és elismerését fejezte ki az „újabb és újabb feltételeknek, követelményeknek mindig megfelelő évezedes magyar bányászat munkájáért, korszerű gondolkozásáért, helytállásáért és áldozatvállalásáért”. Ezután *Burány Sándor* is köszöntötte az ünneplő bányászokat, majd átadta a Miniszeri Elismerés és a Kiváló Bányász miniszeri kitüntetésekkel.

Rabi Ferenc, a BDSZ és *Bokor Csaba* az MBSZ elnöke *Bányász- és Bányamentő Szolgálati Oklevelet* adott át, majd a BDSZ elnöke a bányász művelődésért, a kulturális hagyományok ápolásáért végzett kiemelkedő művészeti és közművelődési tevékenységért Nívódíjakat adományozott.

Az ünnepség a Bányászhimnusz eléneklésével zárult. Az állófogadáson *dr. Tittmann János*, Dorog város polgármestere mondott pohárköszöntőt.

Dr. Horn János-PT

Az 54. Bányásznapi alkalmából kitüntetett tagtársaink

„*Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje*” kitüntetésben részesült

(augusztus 20-án alkalmából a Parlamentben vette át):

Rabi Ferenc, a Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezete elnöke

Szabados Gábor Tamás, a Magyar Bányászati Hivatal elnökhelyettese

„*Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt*” kitüntetésben részesült:

Dr. Farkas Géza, a Perlit-92 Kft. ügyvezetője

Szabó Csaba, a Vértesi Erőmű Rt. nyugdíjas bányamérnöke

„*Magyar Köztársasági Bronz Érdemkereszt*” kitüntetésben részesült:

Fekete István, a Bakonyi Bauxitbánya Kft. Fenyőfő Bányüzem vezetője

„*Magyar Bányászatért Érdemérem*” kitüntetésben részesült:

Bokor Csaba, a Magyar Bányászati Szövetség elnöke
Nagy Lajos, az OMYA Eger Mészfeldolgozó Kft. ügyvezető igazgatója

Szilas László, a Mecseki Bányavagyon-hasznosító Rt. vezérigazgatója

Tamaga Ferenc, a Bakonyi Erőmű Rt. bányászati igazgatója

„*Miniszeri Elismerés*” kitüntetésben részesült:

Erdélyi István, a volt Tatabányai Szénbányák nyugdíjas bányagazdája

Halasi Tamás, a Mátrai Erőmű Rt. főmunkatársa

Dr. Ocskay Attila, az É-dunántúli Bányavagyon-hasznosító Rt. egyéni ügyvédje

Dr. Zsíros László, a Magyar Bányászati Hivatal miskolci helyettes bányakapitánya

„*Kiváló Bányász*” kitüntetésben részesült:

Falusi Ernő, a Bakonyi Bauxitbánya Kft. Fenyőfő Bányüzem szakvezető főaknája

Papp Tibor, a Lyukószén Bányászati Befektetési Kft. termelési főmérnöke

Jankovics Bálint, a Bakonyi Bauxitbánya Kft. Halimba Bányüzem geológusa

Somodi Hornyák János, a Ruda-Gipsz Bányászati és Feldolgozó Kft. termelésirányítója

Szűdy Béla, a Mecsekérc Rt. Bányászati és Geotechnikai Osztály vezetője

Kitüntetett tagtársainknak, és valamennyi kitüntetettnek ezúton is gratulálunk, és kívánunk további jó egészséget és sikeres munkát!

Szerkesztőség

Bányásznapi ünnepségek Visontán, Gyöngyösön és Bükkábrányban

2004. szeptember 3-án a Mátrai Erőmű Rt.-nél bányásznapi kitüntetésekkel adták át.

Valaska József, a részvénytársaság igazgatóságának elnöke a dolgozóknak négy Kiváló Bányász kitüntetést és Emlékérmeket, tíz céggyűrűt adott át, és elnöki dicséretben részesített 29 főt. További 14 dolgozót *Hámori István Péter*, a Bányászati Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének alelnöke tüntetett ki.

2004. szeptember 4-én, szombaton nagyszabású ünnepi bányásznapot rendeztek Gyöngyösön, a gyönyörűen felújított Fő téren. Kora reggeltől éjjelig állandó műsor volt. Játszott a bányász fúvószenekar, szerepeltek a majoretta táncosok, fellépett a Vidróczi néptáncgyűjtés, *Zoltán Erika*, *Hatvani Kiss Gyöngyi*, *Szentendrei Klára*, *Korda György*, *Balázs Klári*, *Nádas György*, *Marót Viki* és még sokan mások. Az ünnepség tűzijátékkal és utcabállal fejeződött be.

A bányásznapi ünnepségen a gyöngyösieken kívül a környék településeiről is több százan eljöttek.

Dr. Szabó Imre

Búcsú az ajkai szénbányásztól Bányász- és Villamosnap Ajkán

A Bakonyi Erőmű Rt., Ármin Bánya Szakszervezete és az Ajkai Hőerőmű Munkavállalóinak Szakszervezete rendezésében szeptember 3-án került sor a villamos- és bányásznapra, melynek keretében a résztvevők búcsúztak a 139 éves ajkai szénbányásztól.

Az emlékülést *Tamaga Ferenc* bányászati igazgató vezette le. Az elnökségben helyet foglalt *Németh Frigyes* vezérigazgató, *Schwartz Béla*, Ajka város polgármestere, valamint *Rabi Ferenc*, a Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezetének elnöke.

Németh Frigyes megnyitójában elmondta, az ajkai ipari vertikum a bányászatra épült, de a mai környezetvédelmi, gazdasági feltételek nem teszik lehetővé a termelés folytatását az ajkai szénmedence utolsó bányájában, Ármin Bányán. A Bakonyi Erőmű Rt. a bányászati hagyományokat továbbviszi.

Rabi Ferenc felszólalásában kiemelte a bányászat szerepét a művelődés, a kultúra területén. Magyarországon 1985 óta a mélyművelésű bányák bezárásának irányába hatottak a feltételek. Ennek ellenére, véleménye szerint, a szénhidrogének világpiaci ára miatt újra versenyképessé válhat a mélyművelésű szénbányászat. Az ajkai egy nagy szakmakultúrájú közösség, mely a legkedvezőbb önköltséggel volt képes termelni, ezért bízott a további fennmaradásában. A tudás az, ami reményt ad, hogy máshol is megállják a helyüket az ajkai bányászok.

Kozma Károly ny. főgeológus tartott visszaemlékezést az ajkai szénbányászat múltjáról. Az 1865-ös kezdetektől napjainkig ismertette Ármin Bánya, Jókai Bánya, Padrag Bánya történetét. Beszélt a bányaveszélyekről, a bányamentésről, a vājárképzésről, a kulturális és szociális vívmányokról, melyek az egész településre hatottak. Ezután hozzászólások hangzottak el. Elsőként *Gazdag György* ny. főmérnök emlékezett a friss diplomás nehézségeire, hiszen a nagy tapasztalatú beosztottaktól itt lehetett megszerezni a gyakorlati ismereteket. A hatvanas évektől kezdve részese lehetett annak az időszaknak, mely az ajkai bányászatot világszínvonalúvá tette. Beszélt a jövesztő-, a rakodó- és szállítógépek fejlődéséről, a személyszállításról és a biztosításról. Véleménye szerint a csabrendek-gyepükajáni területen folytatható lett volna a bányászat. Megemlékezett az 50-es évek sártengeréről, melyet az életkörülmények folyamatos javulása követett. *Kerekes Árpád*, Padrag Bánya ny. igazgatója székely származásával kezdte felszólalását. A sokfelől ideérkezettek itt tanulhatták meg a szakmát. Megismerték Ármin Bánya már 1957-ben is régi tradícióit. Száz évvel ezelőtt a Selmeci Akadémia hallgatói is jártak ide tapasztaltcserére. Eredetileg a bányász búcsút sem Szent Borbála, hanem július 6-án, Ulrik napján tartották a német és cseh hagyományokat őrző csingeri bányászok. (*Kerekes Árpád* 200 archív fotóját adta át, melyeket a Padragi Kultúrházban állítottak ki.) *Karsai József* ny. gépészeti vezető részletesen megemlékezett a bánya gépészeti

fejlődéséről. A vágathajtás gépesítése az 50-es évektől kezdődött F-4-es, majd F-6-os gépekkel. A 80-as évek közepétől alkalmazták az AM-50-es gépeket. A rakodásnál a Kóta-féle kifelrakót a HDE Hidasi rakodógép, majd az EHOR gépek követték. A fejtésbiztosítás acéltámokkal 1958-tól terjedt el. 1988-ra a medencében üzemelő mind a 6 fejtést hazai pajzsokkal szerelték fel. A jövesztés során az 50-es évektől réselőgépeket alkalmaztak, majd gyalulással próbálkoztak. Végül jobb megoldásnak bizonyultak a maróhengerek, melyek a termelvényt ugyan túlzottan felaprították, de erőművi felhasználásra ez megfelelt.

Ezt követően *Tamaga Ferenc* bemutatta *A. Tóth Lajos*: Csinger volt a hazám című könyvét. *Bognár József*, Ármin Bánya volt vezetője hozzászólásában saját életútján keresztül is érzékeltette az élő hagyományokat, de mint mondta, bármennyire is szeretnék a 140 éves bányászatot tovább folytatni, tudomásul kell venni, elfogyott a gazdaságosan kitermelhető szén. *Dr. Járász László* volt igazgató a 80-as évek naturális és pénzügyi eredményeivel kezdte hozzászólását. Kiváló szakembergárda működött itt, melyet a külföldi bányászdelegációk is igazoltak. Az ajkai bányászok munkájukkal kimentették a nehéz anyagi helyzetben lévő Veszprémi Szénbányákat, de az ígéretek ellenére a jövőt biztosító beruházások elmaradtak. Az Ajka II. projektről már 1987-ben kiderült, hogy hatalmas kockázatot rejt magában, ennek ellenére a propagálása tovább folyt, míg az új tevékenységekre való felkészülés ellehetetlenült, az önállósodási kísérleteket leállították.

Tamaga Ferenc bányászati igazgató az 1993-as integráció utáni időszakról számolt be. Az erőmű-bánya integráció stabilizálta a bányák helyzetét, de ennek a generációnak szembeülnie kellett a ténnyel, hogy a bányabezárás jutott osztályrészéül. Kiragadva néhány adatot: a létszám az 1993-as 2142-ről 2003-ra 306-ra csökkent, az egy föld alatti műszakra jutó termelés 1993-ban 5 tonna, míg tíz évvel később 13 tonna volt. A fűtőérték eközben 7000 kJ/kg alá csökkent. Az első a bezárások sorában 1997-ben a Padragi Bánya volt. Ezt követte 2000-ben Jókai Bánya, melynek oka Balinka Bánya megmentése volt a tervezett új inotai szenes blokk tüzelőanyag ellátásának biztosítása érdekében. A sort 2004-ben Ármin Bánya zárta. Még két évig folytatódhatott volna a termelés, de a környezetvédelmi előírások szigorodása ezt megakadályozta. Az ajkai

bányák termelése a 139 év alatt összesen 88 millió tonnát tett ki, a kihajtott vágatok hossza meghaladta a 988 kilométert. Az Ajkai Önkormányzat föld alatti élményparkot kíván kialakítani, ezért október 15-től kezelésébe kerül Ármin Bánya. Amennyiben az élménypark források hiányában nem valósulhat meg, a Bakonyi Erőmű Rt. elvégzi a bányabezárást.

Az emberi tényező fontosságáról szólt *Kovács József*, megköszönve azt a lehetőséget és tudást, melyet itt kapott, és ami lehetővé tette a helytállást új munkahelyén. *Balogh Károly* Kossuth Akna utolsó vezetőjeként mindenkinek megköszönte a munkáját. *Győr Sándor* volt szakszervezeti vezető és jelenleg önkormányzati képviselő is köszöntötte a bányásznapon jelenlevőket. Bejelentette, hogy Ajkán a 139 éves bányászat emlékére egy Szt. Borbála szobrot szeretnének felállítani. *Mádai Péter* „Ajka alpolgármestere a szénbányászat szerepéről” szólt Ajka fejlődésében. Ajka város a bányászatnak köszönheti létét. Nemcsak munkát, de kultúrát is teremtett, igényt a jobb életre. Minden vezető és dolgozó köszönetet érdemel a várostól. Az erőmű is sokat tett Ajkáért. A Hélios szobor a fény és a meleg jelképe, melyet a városnak hozott. Az értékek nem veszhetnek el, a hagyományörzést az önkormányzat támogatni fogja.

A Villamos- és Bányásznapi programja délután a Parkerdőben folytatódott. Először a Bakonyi Erőmű Rt., a város és a szakszervezet képviselői a munka közben elhunyt bányász és erőműves dolgozók emlékművét koszorúzták meg. Ezt követően került sor a legszomorúbb eseményre: *Simon Lajos* aknász és *Varga Lajos* vájár kitolta az utolsó csille szenet a Bányászati Múzeum udvarára. A csille mellett *Tamaga Ferenc* bányászati igazgató és *Ferenczi Zoltán* bányász szakszervezeti elnök emlékezett az elmúlt 139 évre, búcsúzott az ajkai szénbányásztól.

H. O.

Bányásznapi megemlékezések Nógrádban

Nógrádban a bányásznapi megemlékezések augusztus 29-én, Mátranovákon kezdődtek az önkormányzat és a helyi nyugdíjas alapszervezet szervezésében.

A Déli-bánya bejáratánál *Csikó István Béla* polgármester köszöntötte a megjelenteket, és külön a Nógrád Megyei Szabadidő Klubok Szövetsége által szervezett bányász emléktúra résztvevőit. Ez már az ötödik emlék-

hely látogatás, amit minden évben bányásznapon egy régi bányásztelepülésre szervezett a szövetség. Felkeresik a régen működött aknák helyeit, tisztelgnek a bányászat emléke előtt, végül megkoszorúzzák a bányaszerecséltlenség emléktábláját.

Mátranovákon több mint száz éven át adott munkát a bánya az embereknek, a településnek lakásokat, iskolát, kórházat. A helyi emberek büszkék lakóhelyük fejlődésére, őrzik a múlt gazdag hagyományait. Befejezéséért az önkormányzat és a helyi szakszervezeti alapszervezet nevében koszorút helyeztek el a Déli-bánya bejáratánál.

*

Az OMBKE Nógrádi Szervezete szeptember 3-án a Nógrádi Történeti Múzeum Bányászati Kiállítóhelyén emlékezett a bányásznapi.

A múzeum kertjében, a bányászshősök táblájánál elhelyezték a megemlékezés koszorúját. Utána a könyvtárteremben *Józsa Sándor* bányász alelnök köszöntőjében méltatta a bányásznapi jelentőségét. Röviden szólt arról, hogy már nem tudunk tervteljesítésekről, beruházásokról, termelési eredményekről beszámolni. Ma az ünnep napján arról a harminc-negyven évről emlékezünk, amit a bányászatban eltöltöttünk. Nostalgizunk a múlttól, a fiatalságunkról. Ma az a feladatunk, hogy a hagyományainkat, a bányász szokásainkat megőrizzük. Fehér asztal mellett, kötetlen beszélgetés és egy pohár ital elfogyasztása után fejeződött be a bányásznapi.

*

Nádújfalun a bányász-kohász zenekar köszöntötte a gyülekező ünneplőket az Emléktáró bejáratánál. Az ünnepi megemlékezés, koszorú elhelyezése után, egy-egy tányér gulyással vendégelték meg a résztvevőket, idézve a régi bányásznapi hangulatát.

Bátónterényén, Vizsláson a városnapi program keretében tartották meg a bányásznapi megemlékezést.

Salgótarján baglyasaljai városrészében az ünnepi köszöntő után az ötvenéves szakszervezeti tagsággal rendelkezőket oklevéllel és szerény ajándékkal jutalmazták.

Salgóbanán, Rónabánán, Kazáron, Dorogházán és a többi településen is polgármesterek mondtak ünnepi köszöntőt és megkoszorúzták az emlékhelyeket.

Vajda István

Bányász- és Villamosnapi ünnepségek Oroszlányban

Péntek délután verőfényes napsütés és táncoslábú mazsorettek fergeteges bemutatója fogadta a város főterén a bányásznapi ünnepségen megjelenteket. Az oroszlányi Bányász Fúvószenekar méltóságteljes taktusaira kezdetét vette a koszorúzás, ahol a bányászszobor talapatánál elsőként *Kiss Péter* kancelláriaminiszter, majd országgyűlési képviselők, a megye, a város vezetői, a Vértesi Erőmű Rt., a Bányászati Igazgatóság, valamint a szakma képviselői helyezték el az emlékezés koszorúit. Ezt követően *Havelda Tamás*, bányászati igazgató köszöntötte az ünnepség résztvevőit, majd *Kiss*

Péter kancelláriaminiszter lépett a mikrofonhoz. A miniszter elismeréssel szólt a bányában dolgozó emberekről. Az első hivatások egyike – mondta –, amely igazi közösségfejlesztő erejével olyan emberi tulajdonságokat fejleszt ki, mint: helyállás, szolidaritás, bátorság és feyelem. A kormánynak le kell tennie a voksát a bányászatban dolgozó emberek mellett, s ezt meg is teszi – mondta a szónok.

Kiss Péter a Vértesi Erőmű Rt. jövőjéről a következőket mondta: „A gazdasági kabinet július 6-án megtárgyalta a társaság helyzetét bemutató, a pénzügyminisztérium által jegyzett előterjesztést. Az Európai Unió előírásaival összhangban lévő támogatási rendszer kidolgozása folyamatban van – ezt fel kell gyorsítani –, a határidő december 31. Ily módon lehetőség nyílik a társaság hosszú távú működésének megteremtésére. A kormány tegnap az EU-nak bejelentette, hogy 2014-ig támogatja a Vértesi Erőmű Rt. működését. Ez garancia arra, hogy a Vértesi Erőmű Rt. 2014-ig versenypiaci feltételek között is megbízható egysége lesz a magyar villamosenergia-rendszernek.”

A miniszter kiemelte: feltöltik a villamosenergiaipar foglalkoztatási alapját két év alatt 1,5 milliárd forinttal. Ez a munkanélkülivé vált bányászok számára nyújt segítséget. Ezenkívül harmincmillió forinttal támogatják a bányász közösségek, szakszervezetek, múzeumok működését, nyolcmillió forintot adnak a bányász segélyalapba.

A beszédekkel követően kitüntetések átadására került sor. Vicsai János, a Márkushegyi Aknaüzem aknavezető főmérnöke a Magyar Köztársasági Érdemkereszt ezüst fokozatát, Lisztmayer János termelési főmérnök és Rembeczki László frontmester pedig Kiváló Bányász kitüntetést vehetett át Kiss Pétertől. Ezután a Verebély-díjban részesülőket szólította az emelvényhez Holló Vilmos, a VÉRT. igazgatóságának elnöke, s végül

jubileumi kitüntetések és elismeréseket adott át Vás László, a VÉRT. vezérigazgatója.

Az ünnepség zárógondolatait Kovács István, a VÉRT. koordinációs tanácsának elnöke fogalmazta meg.

A szakma képviselőinek bányásznap ünnepése ezen az estén a „fehér asztal” mellett, a hétvége elkövetkezendő két napján pedig a család ill. a barátok társaságában a sokszínű programok széles palettáját felvonultatató városi rendezvényeken folytatódott.

Bariczáné Szabó Szilvia

Bányásznap ünnepség a Bakonyi Bauxitbányánál

2004. szeptember 3-án, a Tapolca melletti Artemisz Vadászház kertjében, kötetlen baráti összejövetelen ünnepelték meg a Bakonyi Bauxitbánya Kft. dolgozói a Bányásznapot.

A „hivatalos részben” Petrusz Béla, a MAL Rt. alelnöke mondott ünnepi beszédet, melyben megköszönte a bauxitbányászok helyállását, a terven felül termelt bauxitot. A Bányásznap alkalmából több munkatársunk kapott állami és vállalati kitüntetést, melyeket részben az országos-, részben az üzemi ünnepségeken osztottak ki, ill. itt adta át Kovacsics Árpád vezérigazgató és dr. Sillinger Nándor, a MAL Rt. vezérigazgatója.

Magyar Köztársasági Bronz Érdemkereszt kitüntetést 1 fő, Kiváló Bányász-t 3 fő kapott. A Bauxitbányászattért vállalati kitüntetésben öten részesültek.

A Bányász Szolgálati Oklevél különböző fokozatait összesen 87-en, a Bányamentő Szolgálati Oklevél különböző fokozatait 11-en nyerték el.

Az ünnepség további része kellemes beszélgetéssel, sörözéssel, pörköltfőző- és borversennyel telt el.

PT

SZEMÉLYI HÍREK

2004. augusztus 19-én az Iparművészeti Múzeumban dr. Hiller István miniszter kitüntetésekkel adta át a kultúra területén kiemelkedő munkát végzetteknek. Móra Ferenc-díj kitüntetésben részesült Bircher Erzsébet, a soproni Központi Bányászati Múzeum igazgatója.

Dr. Barátosi Kálmánt, a Bányamérő Szakcsoport elnökét, a MBH főosztályvezetőjét a Nemzetközi Bányamérő Egyesület (ISM) XII. Kongresszusán (Kína, 2004. szeptember 20-27.) annak elnökévé választották.

Dr. Fazekas Jánost, az OMBKE tiszteleti tagját, a MAL Rt. stratégiai igazgatóját a Veszprém-megyei Kereskedelmi és Ipari Kamara az október 18-ai tisztújító küldöttgyűlésén elnökévé választotta.

A 2004. október 23-ai nemzeti ünnep alkalmából dr. Kóka János gazdasági és közlekedési miniszter tagtársainknak az alábbi kitüntetésekkel adományozta:

Magyar Gazdaságért Díj

Dr. Esztó Péter, a Magyar Bányászati Hivatal elnöke

Eötvös Loránd-díj

Cseh Zoltán, a Colas Északkő Bányászati Kft. ügyvezető igazgatója

Miniszteri Elismerés

Horváth Károly, a Bakonyi Erőmű Rt. osztályvezetője

Tisztelt tagtársainknak ezúton gratulálunk, további munkájukhoz sok sikert és jó egészséget kívánunk!

A 2004/5. lapszámunkban megjelent, az Agricola-éremmel kapcsolatos felhívásunk nyomán újabb kitüntetettekkel kaptunk értesítést:

Dr. Bodrogi Jenő és dr. Korompay Péter 1986-ban, Hegedűs Csaba 1988-ban nyerte el a kitüntetését.

Kitüntetett tagtársainknak utólag is szeretettel gratulálunk, és várjuk az esetleges további bejelentéseket!

Szerkesztőség

Egyesületi ügyek

Az OMBKE választmányának 2004. október 5-i ülése

A Budapesten, az OMBKE Mikoviny tanácstermében tartott ülésen az elnöklő *dr. Tolnay Lajos* tájékoztatta a jelenlévőket, hogy az egyesület létszáma az elmúlt három és fél év alatt csökkent, és ezért a 93. Küldöttgyűlés az alapszabályban foglaltak szerint a korábbi 34 fős választmányi létszám helyett 27 fő választmányi tagot választott.

Az elnök bejelentette, hogy a választmányi ülés a közhasznú egyesületekről szóló törvény értelmében nyilvános, de tárgyalási, hozzászólási joga csak a választmányi ülésre hivatalosan meghívott személyeknek van. A választmányi ülés állandó meghívottjai az ellenőrző bizottság elnöke, az ügyvezető igazgató, a választmányi bizottságok vezetői, a MTESZ egyesületi alelnöke, a BKL felelős szerkesztői, a bányász és kohász dékán, a valétaelnökök. Ezen túlmenően a napirendi pontokhoz kapcsolódva az elnök szakértőket hívhat meg. Az alapszabály szerint évente legalább két választmányi ülést kell tartani.

Az **1. napirendi pontban** *Kovacsics Árpád* főtítkárnak a választmányi bizottságok újjászervezésére tett előterjesztést. Etikai, Érem- és Alapszabály Bizottságok működését az ügyrend kötelezővé teszi. Javasolta még Történeti, Nemzetközi Kapcsolatok, Oktatási, Ipargazdasági, Környezetvédelmi és Hulladékhasznosítási valamint Ifjúsági Bizottságok megalakítását, melyek vezetőit a decemberi ülés jelölje ki. Hozzászólások és vita után a Választmány az előterjesztéssel egyetértett. Ugyancsak szükségesnek tartották a Pártoló Tagok Tanácsának, a Tiszteleti Tagok és Szeniorok Tanácsának tovább működtetését.

A **2. 3. és 4. napirendi pontokban** a Választmány határozatokat fogadott el (lásd alább).

Az **5. napirendi pontban** *dr. Gagyi Pálffy András* ügyvezető igazgató adott tájékoztatást az egyesület pénzügyi helyzetéről, melynek fő pontjai:

Az egyesület költségvetése év végéig egyensúlyban tartható, ha a kiemelten fontos támogatóktól várt (Dunaferr Rt., MOL Rt., Rotary Rt., Fémalk Rt., System Consulting Rt.) bevételek befolyznak. A még mindig sok egyéni tag (557 fő) nem rendezte ezévi tagdíját, sőt a felük a 2003. évit sem. Felhívást mindenkinek küldenek.

A 2003. évi személyi jövedelemadó 1%-aként 3.828.000 Ft érkezett be.

A Nemzeti Civil Alapítványnak benyújtott pályázatra 3 millió Ft vissza nem térítendő támogatást kaptunk. A MTESZ a költségvetési támogatásból idén sem juttat a tag egyesületeknek.

A választmány a tájékoztatást tudomásul vette. *Dr. Tolnay Lajos* szerint a potenciális támogatóink figyelembe vételével a támogatások megőrzésére akciótervet kell készíteni.

A **6. napirendi pontban** (egyebek) a Választmány zászló adományozásáról és kitüntetésekről határozott (lásd alább).

Meghallgatta *Kovacsics Árpád* főtítkárnak tájékoztatóját a BKL megjelentetésével kapcsolatos aktuális kérdésekről. Javaslatot tett egy kiadói bizottság létrehozására, melynek feladata:

1. az egyesületi alapszabály, továbbá a küldöttgyűlés és a választmány határozatait figyelembe véve meghatározza a lapok megjelentetésének és szerkesztésének koncepcionális kérdéseit. Évenként írásos értékelést ad a választmány részére az egyesületi lapokról;

2. állást foglal a lapok azonos arculatára vonatkozó kérdésekben; meghatározza a lap szerkezetét;

3. az egyesület anyagi helyzetére is tekintettel állást foglal az évente megjelenő lapszámok, többek között a közös számok kérdésében.

Kovacsics Árpád javasolta, hogy a következő választmányi ülésen történjen döntés a bizottságról.

Dr. Lengyel Károly főtítkárhelyettes ismertette, hogy *dr. Verő József* akadémikus Miskolci Egyetemen ellopott szobrának pótlása várhatóan decemberre elkészül. Az ehhez szükséges egymillió forint felét a Verő család, másik felét a BKL Kohászat szerkesztőségének tagjai és még néhány kohász kollega adományozta.

A *Tóth János* által a „Nagybánya és környéke” kiadvány faximile kiadásának támogatására benyújtott javaslat anyagi lehetőségeit még vizsgálni kell.

Dr. Szűcs László röviden ismertette a Dunaferr Rt. privatizációjának helyzetét, ill. *dr. Takács István* tájékoztatást adott a dunaujvárosi vas- és acélöntés 50. évfordulója kapcsán tervezett megemlékezésről.

A választmányi ülés határozatai

V. 10/2004 sz. határozat

A választmány megköszöni a korábbi választmány azon 16 tagjának (*Bács Péter, Fehér Ernő, Gajdócsi János, Hermann György, dr. Katona Gábor, Kovács János, dr. Kun Béla, Liptay Péter, dr. Sándor József, Solt László, dr. Szabó György, dr. Szabó József, Szilágyi Gábor, dr. Tardy Pál, Zámbo József*) munkáját, akik a jelenlegi választmánynak már nem tagjai. (Egyhangúlag)

V. 11/2004 sz. határozat

Közgyűlési határozatok és indítványok végrehajtása tárgyában előterjesztett intézkedési tervet a választmány elfogadta. (Egyhangúlag)

V. 12/2004 sz. határozat

A választmány *dr. Gagyi Pálffy András* ügyvezető igazgatói megbízását 2007. június 30-ig meghosszabbítja. (Egyhangúlag)

V. 13/2004 sz. határozat

A választmány jóváhagyja, hogy a 2007 szeptemberében megrendezendő Nemzetközi Bányamérő Konferencia házigazdája és a konferencia szervezőbizottságának központja az OMBKE legyen. Az egyesület a konferencia szervezését magára vállalja. (Egyhangúlag) [Lásd alább]

V. 14/2004 sz. határozat

Az OMBKE Fémkohászati Szakosztályának kezdeményezésére az egyesület szakosztályai az Egyetemi Osztály részére zászlót adományoznak. A zászlónak jeleznie kell az egyesület selmebányai eredetét és a zászlót adományozó szakmák jelképeit. A felmerülő költségeket a szakosztályok biztosítják. (Egyhangúlag)

V. 15/2004 sz. határozat

A 2004. évi Szent Borbála kitüntetési keretek: Bányászati Szakosztály 3 fő, Kőolaj Fgáz és Vízb. Sz.O. 1 fő, Egyetemi Osztály 1 fő, Vaskohászati Szakosztály 2 fő, Fémkohászati Szakosztály 1 fő, Öntészeti Szakosztály 1 fő, elnöki keret 1 fő. A Szent Borbála központi ünnepségen átadandó egyesületi plakett 2-3 fő. (4 ellenszavazzal és 1 tartózkodással.)

V. 16/2004 sz. határozat

Az OMBKE választmányja elismerésben részesíti a Dunaujvárosi Főiskola hallgatóit, ezen belül az egyesületi tagokat a selmebányai hagyományok ápolása terén kifejtett példamutató tevékenységükért, a selmebányai szalamander ünnepségen tanúsított fegyelmezett és impozáns megjelenésükért, amellyel méltóan képviselték kohász szakmánkat és magyarságunkat. Ezen elismerést az egyesület vezetősége juttassa el a főiskola vezetője részére, kérve további támogatását a Dunaujvárosban tanuló diákok szakmai hagyományainak ápolásában. (Egyhangúlag)

A választmányi ülés jegyzőkönyve alapján PT

Intézkedési terv

A Küldöttgyűlés határozatainak végrehajtása

A 93. Küldöttgyűlés 3. és 4. sz. határozatában feladatult tűzte ki az egyesület további működési stratégiájának kidolgozását és az Alapszabály és a működési szabályzatok ennek megfelelő felülvizsgálatát. A követendő stratégia alap gondolatait a *dr. Tolnay Lajos* elnök által a küldöttgyűlésen elmondott összefoglaló értékelés tartalmazza, melyet az elnöktitkári értekezlet is a követendő stratégia főbb célkitűzéseinek javasolt elfogadni.

Az Alapszabály Bizottság a szakosztályokkal együttműködve készítse el javaslatát ezen feladat megszervezésére, melyet, egy időutemet tartalmazó munkatervvel együtt, jóváhagyás céljából terjesszen a 2005. év első választmányi ülésén a választmány elé.

A Küldöttgyűlési indítványok intézése

Az OMBKE 93. küldöttgyűlésére betervezett indítványokat a BKL 2004/4. (közös) szám 12. oldala tartalmazza.

A felvetett indítványokat a következőképpen javasoljuk kezelni:

ad 1.) A Nemzetközi Bizottság és a Történelmi Bizottság egyeztesse munkaprogramját. Javasoljuk, hogy mindkét bizottság egy-egy tagja vegyen részt a másik bizottságban.

ad 2.) A Selmecbányai Akadémia falán legyen magyar nyelvű emléktábla is. Az eddigi próbálkozások eredménytelenek voltak. A Nemzetközi Bizottság szervezésével további egyeztetések szükségesek a szlovák féllel.

ad 3.) Legyen-e „örökös tag” cím? Az Érembizottság az Alapszabály Bizottsággal együtt tegyen közös javaslatot. Adjon véleményt a Tiszteleti Tagok Tanácsa is.

ad 4.) A Történelmi Bizottság és a Tiszteleti Tagok Tanácsa tegyen javaslatot az egyéni visszaemlékezések védelmének kezelésére.

ad 5.) Az EU himnuszának elhangzására tegyen javaslatot a Nemzetközi- és az Alapszabály Bizottság, valamint a Tiszteleti Tagok Tanácsa.

ad 6.) A felsőoktatási kérdések figyelemmel kísérésére tegyen javaslatot az Egyetemi Osztály és az Oktatási Bizottság.

ad 7.) Az ünnepélyekre javasolt formai kérdésekkel kapcsolatban foglaljon állást a Történelmi Bizottság és a Tiszteleti Tagok Tanácsa.

A fentiekben felsorolt állásfoglalásokat, véleményeket a megnevezett felelősök a javaslattevőkkel való konzultációt követően a 2005. év első választmányi ülésén terjesszék a választmány elé.

A Bányászati Szakosztály 2004. szeptember 15-ei vezetőségi ülése

Az OMBKE budapesti, Fő utcai tanácstermében tartott ülést *Havelda Tamás* elnök vezette, aki – mivel a tisztújítás után ez volt az első ülés – a napirend előtt felkérte a helyi szervezetek vezetőit, hogy röviden mutakozzanak be.

Havelda Tamás beszámolt a Közgyűlés óta eltelt időszak főbb egyesületi és szakosztályi eseményeiről, kiemelve a Knappentag-on (Heringen), a különböző bányásznap rendezvényeken és a selmeci Szalamander-en való részvételt, a Magyar Robbantástechnikai Egyesület megalakulását, valamint a BKL lapok közös nyomdában történő előállítását.

Ezután *Havelda Tamás átadta azokat a kitételeket*, melyeket kitéüntetett tagtársaink a szakosztályi, ill. az egyesületi tisztújító küldöttgyűléseken nem tudtak átvenni.

A *szakosztály működési rendjére* vonatkozóan megállapodás történt abban, hogy a vezetőségi ülések évi 4 alkalommal (általában február, június, szeptember, december) kerülnek megtartásra. Majd *dr. Gagy Pálffy András* ügyvezető igazgató tartott ismertetést az egyesület működéséről, pénzügyi helyzetéről, amelynek során kitért a bevételek összetételére, alakulására, a befizetett tagdíjak mértékére, a BKL finanszírozási helyzetére, a pártoló tagvállalatok által befizetett összegek alakulására. A helyi szervezetek vezetőinek kiosztották a csoportok névsorait a tagdíjfizetés jelenlegi állásának kimutatásával, azzal, hogy a tagdíjfizetési hátralékban lévő tagtársakat figyelmeztessék elmaradásuk rendezésére.

A szakosztályon belül működő *szakcsoportok működéséről* az alábbi ismertetések, javaslatok hangzottak el:

Szilágyi Gábor szerint a Vállalkozói Szakcsoport létrehozásakor megfogalmazott célok nem teljesültek, ezért megszüntetését javasolja, de a végső döntéshez kéri megvárni a csoport elnökének, *Szentai Györgynek* a véleményét is.

Benke István felvetette, hogy az egyesületi Történelmi Bizottság mellett szükséges-e működtetni egy közbülső szakcsoportot, de nem ellenzi.

Gagy Pálffy András az egyesületi döntésektől függetlenül javasolja egy környezetvédelmi szakcsoport létrehozását.

Havelda Tamás szerint szükség van az elmúlt ciklus végén létrehozott Kő- Kavics és Ásványbányászati szakcsoportra, melynek aktív tevékenységére számít a Szakosztály.

Ugyancsak számít a Szakosztály az eddig is aktívan működő – Bányamérő, Bányagépész és Bányavillamossági, Bányagazdasági, valamint Robbantástechnikai Szakcsoportok további munkájára.

Huszár László titkár kérte a helyi csoportok vezetőit, hogy a 2005. évre tervezett nagyobb rendezvények programját küldjék meg, hogy a következő vezetőségi ülésen napirendi pontként tárgyalni lehessen.

Az egyebek keretében:

Dr. Horn János adott tájékoztatást a „Környezetvédelmi szempontból káros támogatások a magyar gazdaságban” címmel megtartott konferenciáról.

Dr. Tóth István szorosabb együttműködést, összefogást szorgalmazott a MTESZ társegyesületeivel, és bejelentette, hogy ezentúl Tatabányán is hallható műszakváltáskor a bányász harangjáték.

Lóránt Miklós bejelentette, hogy Borsodban is megszűnt a nagyüzemi szénbányászat; október 7-én Lyukóbányából ki-gördül az „utolsó csille” szén.

Tamaga Ferenc elmondta, hogy a 140 éves bányászati múlttal rendelkező ajkai medencében Ármin akna bezárásával év végével megszűnik a szénbányászat. Kiosztotta a jelenlévőknek a „Csinger volt a hazám” című, erre az alkalomra megjelenő monográfiát, és hangsúlyozta, hogy Ajka városa továbbra is őrzi a bányász hagyományokat, decemberben Borbála-szobor felállítására kerül sor.

Havelda Tamás a mányi bánya bezárásáról adott hírt.

Podányi Tibor felelős szerkesztő kérte, hogy az egyes csoportok adjanak tájékoztatást területük eseményeiről, hogy a BKL Bányászat első kézből tudjon azokról beszámolni.

A Szakosztály vezetősége a szakosztály tagjai közé az alábbiakat felvette: *Dulházi István, Kárpáti László, dr. Kovács Mihályné* (Budapesti Helyi Szervezet), *Bogdán János, Hernádi Béla, Horváth Gusztáv, Nagy Andrea, Türi Elemér* (Mátraaljai HSz), *dr. Kereki Ferenc, Nagy Ferenc, Takács Attila, Tóth Péter* (Mecseki HSz), *Gajdár Vencel* (Nógrádi HSz), *Huff László* (Tapolcai HSz).

Az ülés emlékeztetője alapján PT

Előadások az Oroszlányi Szervezetnél

Az OMBKE Oroszlányi Szervezete 2004. november 9-én találkozót rendezett nyugdíjas tagjai részére a Márkushegyi Bányauzem szabadidő központjában, amin csaknem ötvenen vettek részt.

Vicsai János, a Márkushegyi Bányauzem felelős műszaki vezetője ismertette a bánya közeli múltjának eseményeit. Előadását térképek és számítógépes kivetítő használatával tette színesebbé és érthetőbbé.

Az eredeti (öreg) bányauzem területén a bányamezők kimerülése miatt 2004. év végére az É-II, utolsó bányamezőben is befejeződik a termelés, a bányászat 2005. évtől teljes egészében az új területekre helyeződik át.

Ismertette az új bányamezők (Kőhalom, Márkushegy II) feltárását, bekapcsolását a termelésbe, majd a 2004. évi fontosabb változásokat: a retrofit program keretében az erőműnél a kéntelenítő üzembe helyezése, a bányánál pedig termelést segítő új berendezések beszerzése, termelésbe állítása. Ezek között kiemelt érdemel az Elektra 600 jövesztőgép, a 180 m hosszúságú, Glinik típusú, „szárny kaparó”, a három Glinik típusú keresztződési pajzs és egy KSZP típusú elővájási jövesztőgép.

Az előadó szólt a Mányi Bányauzem termelésének befejeződéséről, a bezárást és átköltöztetést követő márkushegyi szervezeti és termelés-szervezési változásokról, majd ismertette 2004 hátralévő termelési feladatait, valamint a 2005. évi termelési terveket. 2005-ben 1284 kt mennyiségű, 11565 kJ/kg fűtőértékű, 14,85 PJ hőmennyiségű energetikai szén kitermelése a feladat két – 180 m homlokszélességű – fejtéssel. Ennek eléréséhez a vájár létszám rendelkezésre áll, a földalatti lakatos és villanszerelő létszámnál viszont gondok vannak.

Vicsai János végül kiemelte, hogy a biztonsági helyzet 2003-hoz viszonyítva javult, valamint, hogy a VÉRT minőség-ellenőrzés irányítási rendszeréhez való csatlakozással még igen sok feladatot kell év végéig elvégezni, többek között valamennyi technológiai utasítást át kell dolgozni.

A találkozó másik előadója *Juhász József*, a helyi szervezet titkára, a Bányamentő Állomás parancsnoka volt, aki a bányamentő szervezet átalakulásáról beszélt, amely 1999-ben kezdődött, amikor a VÉRT-en belül egy igazgatóság alá vonták a tatabányai és oroszlányi bányákat, és összevonták a két bányamentő szervezetet is. A központ Oroszlányba került, de a nagy távolság miatt a mányi aknáknál is kialakítottak egy „alállomást”.

Több kisebb után, a legnagyobb változás 2004-ben, a mányi akna bezárása után következett be. Megszűnt az ottani „alállomás”, ugyanakkor a Központi Bányamentő Állomás is kiköltözött a régi – XVI-os akna melletti – helyéről a Márkushegyi Bányauzem területére. Az eddigi gyakorlótároló helyett a bányauzem felhagyott vágatainak egyikében alakítanak ki megfelelő gyakorlólóhelyet. Az Állomásnak mind az eszközei, mind a személyi állománya megfelelő.

Ilyen jellegű bányamentő állomásként egyedüliek az országban, ezért felkérésre vállalnak – szakmai megfontolásból és szabályozott formában – az ország egész területén bányamentést (pl. még Füzerradványban is).

A találkozó résztvevői mindkét előadást nagy figyelemmel hallgatták és vastappsal fejezték ki tetszésüket. Ezután fehér asztal mellett folyt tovább a társalgás.

Györfi Géza

Látogatás a gyöngyösi műemlékkönyvtárban

Az OMBKE Mátraaljai Szervezet Lignit Baráti Körének tagjai 2004. október 19-én látogatást tettek Gyöngyösön a ferencesek műemlékkönyvtárában.

A megjelentek között a tagokon kívül feleségek, gyerekek, unokák is voltak. *Hován Ágoston* atya, a barátok templomának esperese, plébánosa fogadott bennünket. Bemutatta a ferences barátok kolostorát, a nevezetesebb helyiségeket. Az ország egyik legrégebbi rendje a ferenceseké, 1400 körül telepedtek le Gyöngyösön, de a pápa csak 1475-től említi különböző írásokban létezésüket. Kolduló rend volt, akik a szegény embereket támogatták, segítették, gyógyították. 1460-as évektől kezdték a nyomtatott könyveket gyűjteni, függetlenül attól, hogy egyházi vagy világi tárgyúak voltak, mindent megőriztek.

A II. világháború borzalmaiktól is megvédték a könyveket. A szépen, esztétikusan berendezett könyvtárban Ágoston atya bemutatta *Sarkadi József* tanárt, a könyvtár vezetőjét, és a továbbiakban ő adott szakavatott ismertetést a könyvtárról, a híres könyvekről.

A könyvtár többszöri átépítés után került a mai helyére, ahol nagyjában helyreállították eredeti, részben 18. századi berendezését. Saját könyvük még a nagy tudós, könyvbarát ferenceseknek sem lehetett, ennek nyoma a könyvtár sok könyvébe a megszerző neve mellé bejegyzett „ad usum” (használatra) formula. Ezáltal van a könyvtárnak valamilyen bensőséges, személyes hangulata. A vallásos tárgykörök kiegészültek a gyakorlati élet tárgyköreivel, főleg a betegápoláshoz, gyógyításhoz szükséges orvostudományi, vegytani s hasonló kézikönyvekkel. Megtalálhatók a nagy ellenfelek, a reformátorok művei, s hazánkban egyetlen példányként itt bukkantak rá „A tőke” első kiadására.

1481-ben Nürnbergben kiadott *Nicolaus Lyr*a: Postilla super totam Bibliam féltve őrzött bibliája, 1485-ben Mainzban megjelent „A gyógyítás kertje” címet viselő könyv,

Az 1498-ban Veneziában megjelent ősnymtatvány Szent István király legendájáról itt található.

Az említettek a legrégebbi kiadású könyvek közül valók, de a 16., 17. századból is vannak nagyon értékes könyvek.

A szakszerű és lelkes tárlatvezetést *Ágoston* atyának, a barátok temploma esperesének és *Sarkadi József* tanárnak, főkönyvtárosnak e sorok írója köszönte meg.

Dr. Szabó Imre

A nógrádi szervezet életéből Testvérszervezetek találkozója

Az OMBKE tatabányai szervezete északi túrán vett részt, és július 4-én meglátogatta a salgótarjáni Bányamúzeumot. Utána a helyi szervezet vezetőségével baráti beszélgetésre került sor.

Józsa Sándor bányász elnökhelyettes ismertette a helyi szervezet munkáját, gondjait. A vendégek oklevéllel köszönték meg a vendéglátást. A végén egy pohár bor elfogyasztása után további eredményes munkát kívánva indultak haza.

Augusztus 24-én az OMBKE budapesti vaskohász szakosztálya látogatta meg a Bányamúzeumot. A bánya megtekintése után *Liptai Péter* kohász elnök köszöntötte a kollégákat. Rövid beszélgetés után elköszöntek a vendégek, még egy várlátogatás várt a kissé fáradt csoportra.

Hasznos volt a két találkozás. Betekintést nyerhettek egymás munkájába, néhány értékes tanáccsal segítve a további munkát.

Vajda István

Kirándulás Szlovákiába

Az OMBKE salgótarjáni szervezete a 2004-es esztendő nyarán is megszervezte hagyományos kirándulását. A tagság Szlovákia mellett döntött.

Június 22-én indult a csoport, régi szlovák partnerünk szervezésében. Első megállónk az Ochtina-i híres aragonit barlangnál volt, ahol a mélyben rejlő kristálycsodák szépségében gyönyörködtünk.

Folytatva utunkat, Kraszna-Horka „büszke” vára tűnt elő a látóhatáron. Itt megnéztük a vármúzeumot, majd a betléri kastély következett, ahol egy nagyon szépen felújított, a korábnál gazdagabb, szépen rendezett kiállítással találkoztunk. Estére érkezünk Poprádra, a szálláshelyinkre.

A második nap Lőcse óvárosának megtekintésével kezdődött. A téren található szegyenketrec vidám élcelődésre sarkallta a társaságot, de a hölgyek hiányolták a kalodát, mely a férfinép büntetésére szolgált.

Következett Késmárk. Első utunk Thököly Imre mauzóleumához vezetett. Nagyon szép a templom, mely magába foglalja a sírt. A közelben áll a csodálatos fatemplom is, melynek restaurálása befejeződött. A két szép templom látogatása után a késmárki várba mentünk. Itt váratlan meglepetésben volt részünk. Cserkész fiatalok hadijátékot vívtak, és mi, a látogatók is várfogságba kerültünk. A fogságból szabadulva indultunk a nap legizgalmasabb helyszínére, a Dunajec folyóhoz. A Dunajecen a tutajozás mindig óriási élmény. A csodálatos hegyszorosban hömpölygő folyó mindig elbűvöli az embert, ezt a látványt soha nem lehet megunni.

Harmadik nap a Tárpataki-vízesést kerestük fel. A vízesés szépsége a kissé szemerkélő esőben is fotózásra készítette a csoport tagjait. A vízesést elhagyva az időjárás naposra váltott. Gyors programódosítással a távoli Csorba-tó helyett a Tátra Múzeumba mentünk. Elhagyva a Tátra körzetét, a délután pihentető fürdőzéssel telt Besenován, egy rohamosan fejlődő melegvízű strandon.

Negyedik nap indultunk haza, de ez a nap is bővelkedett látnivalókban. Meglátogattuk *Balassi Bálint* sírját. Leeszedtünk a Bystrionskai-cseppkőbarlangba ahol különleges képződmények láthatók, nem oszlopok, hanem a legváltozatosabb – rojt, legyező, baldachin – formák alakultak ki. Még egy búcsúpillantásra megálltunk a Ružomberoki-i pihenőben. Lassú sétát tettünk Besztercebánya óvárosában. Gyönyörködtünk a sok szépen felújított épületben, a hangulatos szökőkútban, a rendezett tiszta környezetben. Zólyom volt az utolsó megállónk – séta a várban és a belvárosban.

Amerre jártunk, mindenütt nagy gondosságot tapasztaltunk, a városok szépen megújulva, tisztán fogadják a külföldi látogatókat. Mi is sok szép élménnyel gazdagodva hagytuk el Szlovákiát.

Adorján Gizella

Látogatás az Országos Műszaki Múzeumban

Az OMBKE Mátraaljai Szervezet Lignit Baráti Köre szervezésében 2004. szeptember 21-én megtekintettük Budapesten a Kaposvár úton lévő Országos Műszaki Múzeumot.

A közel húsz fős csoportot fogadta *Kóczianné dr. Szentpéteri Erzsébet* főigazgató, és a múzeumot bemutatta *Gajdos Gusztáv* okl. gépészmérnök, a múzeum fősztályvezetője. Az 1973. január 1-jétől működő Országos Műszaki Múzeum elődei voltak: 1808-tól a Magyar Nemzeti Múzeum, 1883-tól a Technikai Iparmúzeum, 1935-től a Magyar Műszaki Múzeum, 1954-től a Műszaki Emlékeket Gyűjtő és Nyilvántartó Csoport. A múzeum anyagát három alkalommal állandó kiállításon és több alkalommal időszakos és vándorkiállításon mutat-

ták be. 22 évig a múzeum főigazgatója volt *Szabadváry Ferenc* akadémikus.

Az Országos Műszaki Múzeum közel 15.000 műszaki emléket őriz. Főbb témakörök: gépészeti emlékek, mechanikai és optikai műszergyűjtemény, elektronikai emlékek, háztartási gépek és eszközök.

Megszemléltethető *Hell József Károly* (1713-1789) Selmechánán szerkesztett atmoszférikus gőzgépe, a „tüzesgép” 1:10 léptékű működtethető modellje, az 1788-ban szabadalmaztatott *Kempelen Farkas* (1734-1804)-féle gőzturbina őse. A gyűjteményben található az 1861-ben szerkesztett Jedlik-féle dinamó, az 1900-ban a Ganz és Társa cégnél készült 4 LE-s radiális átömlésű szabadsugaras vízturbina, az 1893-ban szabadalmaztatott világelső Bánki-Csonka-féle karburátor, az 1920-ban előállított Csonka-féle postautóhoz készült 4 hengeres, vízhűtéses benzinmotor, az 1940-ben a Budapesti Műszaki Egyetemen készített Jendrassik-féle JR-300 jelű kísérleti gázturbina gépészeti egysége stb.

A szerszámgépek közül az ősi vonóíjas faesztérgák modelljeit, az 1880-ból származó lábhajtásos esztérgát, a Kőrösi-féle forgattyús kivágó-lyukasztó prést, a Bánki Donát- és Csonka János-féle gáz és petróleum-kalapácsot stb. és különböző kézi szerszámokat nézhettünk meg.

Mindnyájan megcsodáltuk a győri Mayer-féle világórát, mely az 5 világrész 64 fővárosában mérhető időpontokat mutatja egyszerre. 1911-ben a világra a torinói világkiállításon díjat is nyert.

Érdeklődéssel és nosztalgiával szemléltük az első magyar rádiót és TV készüléket és a különböző háztartási eszközöket.

Dr. Szabó Imre

A 10. német Knappentag Heringenben

Thüringiában a kő- és kálisó bányászat 2500 éves múltja tekint vissza. Hessen tartomány Heringen városába invitált bennünket a 10. Német Knappentagra szóló meghívó, melyet a fehér arany földjén szeptember 3-a és 5-e között rendeztek.

A rendezvényre kiadott „GLÜCKAUF” című lap felelevenítette a korábbi bányásznapokat, és bemutatta helyszíneiket is. 1965-ben került sor az első találkozóra Duisburgban és Essenben, majd Goslar, Bodenmais, Lünen-Alstedde, Saarlouis, Sulzbach-Rosenberg, Aalen, Schneeberg im Erzgebirge és 2000-ben Herne következett.

A rendezvény keretében szakmai előadást hallhattunk a kálisóbányászat múltjáról és jelenéről, a város múzeumában kiállítást tekinthettünk meg, míg a sátorban volt a szokásos baráti találkozó. A vasárnap délelőtti ökumenikus istentiszteletet követően a város sportpályáján sorakoztak fel az egyes bányavidékek képviselői. A mintegy 3400 fős felvonuló tömeget itt üdvözölte *Roland Koch*, a tartomány miniszterelnöke, *Wolfgang Clement* gazdasági és munkaügyi miniszter, valamint *dr. Ralf Bethke*, a házigazda K+S AG igazgatótanácsának elnöke.

A felvonulás a városon keresztül kitűnő időben volt. A környező országok bányászatának osztrák és cseh képviselői mellett a 37 fős magyar OMBKE küldöttség baráti, meleg fogadtatásban részesült. A felvonulók 170 zászlót követve, 18 zenekar közel 550 tagjának zenei kíséretében tették meg a négy kilométeres utat. Az élmény leírhatatlan volt. Küldöttségünket a felvonulás alatt végig nagy taps, magyar nyelvű üdvözlések kísérték. Ismét jó volt magyarnak lenni Németországban, ahogy ezt már korábban is tapasztalhattuk!

A rendezőktől meghívást kaptunk a 2007-ben, Bajorországban megrendezésre kerülő 11. Knappentag-ra, melyen reméljük, még több tagtársunkkal együtt vehetünk részt!

A Bányászati Szakosztály borsodi helyi szervezetének 34 fős delegációja ezúton köszöni meg szolnoki és salgótarjáni tagtársainknak az együtt eltöltött négy nap közös élményeit.

Lóránt Miklós – Törő György

A 37. Bányagépész Konferencia

Szakmai előadások hallgatása, baráti kapcsolatok ápolása, tapasztalatcsere: ezen célok megvalósítása érdekében rendezett 37. alkalommal nemzetközi konferenciát a Bányagépészet a Műszaki Fejlődésért Alapítvány október első hetében. A kétnapos fórum helyszíne a Vértesi Erőmű Rt. balatongyöröki üdülője volt, ahol a szakma képviselői az iparág műszaki fejlesztési, biztonságtechnikai és gazdasági eredményeiről tájékoztak.

Az alapítványt a magyar bányászatban dolgozó szakemberek az iparág közös eredményeinek megőrzése érdekében hozták létre. Az alapítók közé 19 magánszemély és 24 jogi személy tartozik. A fejlődést mutatja, hogy a csatlakozók száma gyarapszik. Az alapítvány ismertsége és elismertsége évről évre nő, csakúgy, mint az általa rendezett konferenciáé.

Ács József alapítványi elnök (Vértesi Erőmű Rt.) elmondta: A meghívásos konferencián idén a hazai cégek mellett részt vesz a DBT német részvénytársaság, a lengyel Kopex és a Glinik Bányagépgyár Kft., valamint a Krakkói, a Miskolci és a Petrozsényi Egyetem is delegált professzorokat. Míg az előző két év konferenciája az EU-csatlakozásra való felkészülés jegyében telt, most a találkozó „Bányászatunk a csatlakozás után” címet kapta.

A konferenciát Vás László, a Vértesi Erőmű Rt. vezérigazgatója nyitotta meg, majd dr. Esztó Péter, a Magyar Bányászati Hivatal elnöke az EU-csatlakozással összefüggő bányászati jogszabályi változásokról beszélt.

A konferencia címéhez szorosan kapcsolódott dr. Kamarás Béla ny. műszaki igazgató (Pécsi Erőmű) előadása, mely hazánk csatlakozás-időszakbeli energiaellátásával foglalkozott. Tájékoztatójában kiemelte, hogy hazánkban az olaj és a gáz részaránya a primerenergia felhasználásban 71%-ot tesz ki,

mely igen magas érték. Megállapította, hogy az atomenergia nagyon fontos, enélkül ma a villamosenergia-igényeket nem tudnánk kielégíteni, ezért a Paksi Atomerőmű élettartamhosszabbítását meg kell oldani. Fontos az is, hogy a szénfelhasználást növeljük, ha nincs Magyarországon bánya, akkor import szenet kell felhasználni, mert a földgáz és az olaj behozatala hosszú távon igen költséges – hangsúlyozta az előadó. Dr. Kamarás Béla további feladatként határozta meg az energetikában a hatásfok-javítást, a megújuló energiahasznosítást és a kapcsolt hő- és villamosenergia-termelést. A hazai erőművek közül kiemelte a mátrai erőművet és a Vértesi Erőmű Rt.-t, mely széntüzeléssel működik tovább, köszönhetően a füstgáz-kéntelenítő üzem megépülésének.

Ez utóbbiról Nagy Sándor projekt menedzser (Vértesi Erőmű Rt.) tartott előadást, majd a konferencia résztvevői ismereteiket bővíthették olyan témákban, mint a mélyművelé-

ses bányákban a termelékenység és üzembiztonság növelése, tájékoztatást kaptak a rendelkezésre állás növelésének lehetőségeiről a Visontai bányában, információt kaptak a bonyolult rendszerekbeli szűrésről. Hajtóművek, technológiai tervezés, fajlagos vágóerő meghatározása, lignit forgácsolása is szerepeltek a konferencia programjában.

Szilvássy Zsolt (Gravitas Kft.) rendszeres látogatója a konferenciának. Az okleveles gépészmérnök számára ez a találkozó különösen szép élményű, mert életművéért megkapta a Hell-Bláthy-díjat. Ezzel az elismeréssel az olyan kiemelkedő gépészeti, villamosági műszaki megoldásokat díjazták, melyek bányászati eredetűek ellenére az ipar több területén alkalmazhatóak. Szilvássy Zsolt több évtizedes szakmai munkái közül kiemelhető a könnyűfém-támok fejlesztése, tervezése és a Balassagyarmati Fémipari Vállalatnál ennek a gyártási technológiának a bevezetése, valamint a bányagépészet területén alkalmazott berendezések és eszközök vizsgálatára vonatkozó szabványok megalkotása, továbbá részvétele a Bányászati Kutató Intézetbeli vizsgálóállomás létrehozásában.

Szilvassy Zsolt – életútjáról szóló rövid beszélgetés során – fontosnak tartotta megjegyezni: a bányászközösség olyan, mint egy nagy, összetartó család, s ez a konferencia is ezt a hitet és együttműködést erősíti.

Az alapítvány Hell-Bláthy-díjjal ismerte el még Salzinger György okleveles gépészmérnök (Magyar Bányászati Hivatal) eddigi tevékenységét is.

Vás László vezérigazgató (Vértesi Erőmű Rt.) is elismeréssel nyilatkozott a kétnapos rendezvényről: „Nagy jelen-

tőségű, hogy ez a nehéz helyzetben lévő iparág képes egy ilyen konferenciát megrendezni, ahol barátságok szövődhetnek és a résztvevők a szakmai tapasztalatokat ki tudják cserélni. Ritkán tapasztalni ebben az iparágban hasonló, nagy létszámú konferencia szervezését. Bízom benne, hogy a Vértesi Erőmű Rt. jövőre is házigazda lesz, mert ez azt jelenti, hogy a tradíció és a Vért is tovább él.”

Lovasi Andrea

Helyreigazítás

A BKL 2004. évi 4. (közgyűlési közös) számának első belső borítóján a Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály, a MOL Rt. és az Olajipari Múzeum által kiírt *történeti pályázat* díjait szerkesztési hiba folytán *tévesen* jelentettük meg:

A pályadíjak helyesen (nettó összegben):

3 db I. díj egyenként 25.000 Ft

3 db II. díj egyenként 15.000 Ft

6 db III. díj egyenként 10.000 Ft.

Hibánkért ezúton kérjük tisztelt Olvasóink és a kiírók szíves elnézését.

Szerkesztőség

Köszöntjük Tagtársainkat születésnapjukon!

Ebergényi László okl. bányamérnök szeptember 24-én töltötte be 85-ik életévét.

Dankó Sámuel okl. bányamérnök november 6-án töltötte be 70-ik életévét.

Dr. Orosz Elemér okl. bányamérnök november 19-én töltötte be 75-ik életévét.

Radoszta István okl. bányamérnök november 23-án töltötte be 70-ik életévét.

Csizmadia Lajos okl. bányamérnök november 29-én töltötte be 70-ik életévét.

Makrai László okl. geológus mérnök december 6-án töltötte be 70-ik életévét.

Pender Ferenc okl. bányamérnök december 8-án töltötte be 75-ik életévét.

Csatár Kálmán okl. bányamérnök december 8-án töltötte be 75-ik életévét.

Szilárd Imre bányatechnikus december 9-én töltötte be 80-ik életévét.

Éliás Károly okl. villamosenergia-ipari szaktechnikus december 15-én töltötte be 70-ik életévét.

Dr. Dakó György okl. bányagépész mérnök december 16-án töltötte be 70-ik életévét.

Varga József okl. bányamérnök december 16-án töltötte be 70-ik életévét.

Boros Iván villamosmérnök december 19-én töltötte be 70-ik életévét.

Fekete Lajos okl. bányamérnök december 20-án töltötte be 70-ik életévét.

Demeter Tibor okl. bányamérnök december 29-én tölti be 75-ik életévét.

Dr. Budavári Sándor okl. bányamérnök január-1 én tölti be 75-ik életévét.

Forintos Ottó bányatechnikus január 8-án tölti be 85-ik életévét.

Lengyel István okl. gépészmérnök január-9 én tölti be 70-ik életévét.

Nagy Gyula okl. bányamérnök január-12 én tölti be 75-ik életévét.

Vass István okl. bányamérnök, okl. külfejtési szakmérnök január 13-án tölti be 70-ik életévét.

Dr. Gráf Kálmán okl. tervgazdász január 16-án tölti be 80-ik életévét.

Neuberger Antal okl. bányamérnök január 17-én tölti be 70-ik életévét.

Sztermen Gusztáv okl. bányamérnök január 21-én tölti be 80-ik életévét.

Hild József okl. bányamérnök január 22-én tölti be 70-ik életévét.

Túri Elemér közgazdász, bányaiipari technikus január 28-án tölti be 80-ik életévét.

Ezúton gratulálunk tisztelt Tagtársainknak, kívánunk még sok boldog születésnapot, jó egészséget és jó szerencsét!

Ebergényi László

Dankó Sámuel

Dr. Orosz Elemér

Radoszta István

Csizmadia Lajos

Makrai László

Pender Ferenc

Csatár Kálmán

Szilárd Imre

Éliás Károly

Dr. Dakó György

Varga József

Boros Iván

Fekete Lajos

Demeter Tibor

Dr. Budavári Sándor

Forintos Ottó

Lengyel István

Nagy Gyula

Vass István

Dr. Gráf Kálmán

Neuberger Antal

Sztermen Gusztáv

Hild József

Túri Elemér

Aranyoklevelet kaptak

Az előző számunkban köszöntöttük a 2004-ben arany- és gyémántoklevéllel kitüntetett kartársainkat. Technikai okok miatt – mivel tiszteletdiplomájukat nem a Műszaki Földtudományi Karon kapták meg – a Bányászati Szakosztály alábbi tagjainak életút ismertetése akkor kimaradt. Most pótoljuk:

Dr. Kolozsvári Gábor okl. földmérő mérnök

Miskolcon született 1932-ben. Földmérőmérnöki diplomáját a budapesti Műegyetem soproni Földmérőmérnöki Karán 1954-ben szerezte meg. Szakmai életútja a Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalatnál kezdődött. 1956-tól bányamérési főelőadóként öt évig dolgozott az Ózvidéki Szénbányák bányamérési osztályán. Az aknatelepítésekhez, az üzemek összekapcsolásához szükséges kitűzési és áttörési méréseknek volt tevékeny résztvevője. 1961-től adjunktus, majd docens a *Miskolci Műszaki Egyetem Geodéziai és Bányamérési Tanszékén*. 1981 és 1992 között tanszékvezető egyetemi tanár.

Az egyetemi doktori címet 1967-ben, a műszaki tudomány kandidátusa tudományos fokozatot 1972-ben szerezte meg. Szerzője és társszerzője öt egyetemi jegyzetnek, felelős szerkesztője két bányamérési szakkönyvnek, lektora egy geodéziai tárgyú egyetemi tankönyvnek. A bányászat, az építőipar, a metróépítés és közlekedés tárgyköreiben félszáznál több szakcikke jelent meg szaklapokban, konferenciák anyagában magyar és idegen nyelven.

1980-tól tagja volt az MTA Föld- és Bányászati Tudományok Osztálya Geodéziai Tudományos Bizottságának. Az OMBKE Bányamérő Szakcsoportjának elnöke és a Nemzetközi Bányamérő Szövetség szakmai bizottságának tagja volt 1985 és 1990 között. 1992 óta nyugalmazott egyetemi tanár.

Érdemei elismeréseként megkapta a *Bányászat Kiváló Dolgozója*, az *Oktatásügy Kiváló Dolgozója* kiténtetéseket, a *Bányász Szolgálati Érdemérem* négy fokozatát és a *Signum Aureum Universitatis Miskociensis* kiténtetést.

Dr. Sebestyén Gyula okl. bányagépész mérnök

Oklevelének megszerzése (NME 1954) után két évig tanársegéd volt a soproni egyetem Bányagéptani Tanszékén. Ezután tervező mérnök volt az Uránércbánya Vállalatnál, majd a Tűzvédelmi Berendezéseket Gyártó Vállalatnál, illetve a Bányagépgyárban. 1961-1974 között tudományos munkatárs, majd főmunkatárs az MTA áramlástechnikai tanszéki munkaközösségében, ezt követően nyugdíjazásáig (1996) egyetemi docens a BME Vízgépész Tanszékén. Nyugdíjasként 2002-

ig ugyanitt meghívott előadó volt. A BME-en 1978-1981 és 1981-1984 között dékánhelyettesi tisztséget töltött be. 1965-ben a műszaki tudományok kandidátusa, és műszaki doktori címet szerzett (NME).

Tudományos tevékenységét – elsődlegesen – a kavitációs áramlások vizsgálata képezte. A kutatási eredményeket mintegy 100 magyar és idegen nyelvű dolgozatban, valamint kutatófilmekben publikálta. Több találmánya szabadalmat kapott.

Fejlesztette és oktatta a „tervezés és szerkesztés”, „hidrodinamikusan erőátvitel”, „kavitációtan”, „orvostechnikai áramlástan”, „környezetvédelmi gépészeti berendezések” című tantárgyakat.

Tagja volt a Nemzetközi Hidraulikai Kutatásügyi Szövetségnek (IAHR) és Magyar Nemzeti Bizottságának, az ASME Polyphase Flow Committee-nek, az Encyklopaedia Cinematographia-nak, jelenleg is tagja az OMBKE-nek és a GTE-nek.

Munkássága elismeréseként: *Akadémiai Díj I.* (1967), *Műszaki Filmszemle II. Díj* (1968), a *Haza Szolgálatáért arany fokozat* (1983), *Nívódíj* (1984), *GTE érem* (1977), *OMBKE Sólym Vilmos Emlékérem* (1998), valamint több alkalommal *Kiváló Dolgozó*, *Kiváló Munkáért* és *Kiváló Feltaláló* kiténtetéseket kapott.

Üveges János okl. bányagépész mérnök, okl. bányaiipari gazdasági mérnök

1954. július 1-jétől nyugállományba vonulásáig (1990. január 31.) a Borsodi Szénbányák alkalmazásában állt. Hét évig volt bányaiüzemi gépészeti vezető, tizenhárom évig üzemi főmérnök, hét évig üzemigazgató, kilenc évig gazdasági vezérigazgató-helyettes.

Gépészeti vezetőként előkészítette Herbolya, Terv-tároló villamosenergia-hálózatát a Donbass-kombájn fogadására, és részese volt a fejtesgépészeti kísérleteknek. A Berentei Központi Szénosztályozón, mint főmérnök, elvégezte az üzem rekonstrukcióját, a szénmosómű építésének előkészítését, melyhez számos mosási kísérletet vezetett le.

A függőkötélpályák karbantartásának hálódiaagramos tervezésével és kivitelezésével országos érdeklődést és elismerést váltott ki. Az 1970-es évektől kezdve meghívott előadóként karbantartási, valamint üzem- és munkaszervezési ismereteket oktatót a NIM esztergomi továbbképző központjában, illetve a Borsodi Szénbányáknál. Gazdasági vezérigazgató-helyettesként a vállalati átvilágítás, az értékelmezés és a stratégiai tervezés módszereinek alkalmazásával irányította a gazdálkodást, döntés-előkészítést.

36 éves műszaki-gazdasági tevékenységét 23 alkalommal ismerték el különböző szintű kiténtetéssel. Az OMBKE Borsodi Helyi Szervezetének 1958 óta tagja.

Hazai hírek

A szénbányák bezárása az országgyűlés plenáris ülésén

2004. szeptember 7-én az Országgyűlés első őszi ülésének második napján hangozott el Ékes József országgyűlési képviselő napirend előtti felszólalása „Magyarországi szénbányák bezárása„ címmel.

„Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! A múlt pénteken, tehát 3-án egy nagyon szomorú eseményen vettem részt több társammal együtt. Ajkán 139 év után bezárt az utolsó bánya is. Délután három órakor az utolsó csille szentet a múzeumba tolták a bányászok. 139 év, 175 áldozat, akik bányászercsétlenségben hunytak el, 80 millió tonna szén, 1 millió méter vágat és rendezetlen sorsok. Rendezetlen sorsok – mondom ezt azért is, mert annak idején a bányák és erőművek összevonásával megindult egy folyamat, hisz tudott volt, hogy a bányák bezárásra kerülnek, így különböző kht.-k, bt.-k alakultak, melyekbe a bányászokat átmentették, így ezek az emberek elestek a végkielégítéstől.

Szeretném azt is elmondani, hogy a bánya – erőmű összevonásával a tulajdonosi szerkezet is megváltozott, hisz az állami tulajdonból átkerült magántulajdonba. Pontosan azok az erőművek – ezt lehetne akár Pécsre, akár Ózdra, Komló környékére mondani – amelyek a mai viszonyok között környezetvédelmi szempontból is nagyon rossz sorsot kaptak, hisz az energialiberalizáció kapcsán a mai versenyfeltételeknek nem tudnak maximálisan megfelelni. Rájuk maradt tulajdonképpen a végkielégítés, rájuk maradt az a hihetetlen nagy mennyiségű rekultivációs kötelezettség, amelyben az állam semmiféle szerepet nem vállal.

Emberi sorsokról beszéltem, hisz – főleg Ajka esetében, ahol 139 éven keresztül folyt a bányászat – azt lehet mondani, hogy hét generáción át nagyapákról apákra, fiúkra szállt a bányászati múlt. Ezeknek az embereknek a zöme megváltozott munkaképességűvé vált. Egyrészt az állam semmiféle segítséget nem nyújtott a végkielégítésben, másrészt pedig a megváltozott munkaképességűek helyzetében sem tudja a költségvetés azt a formát biztosítani, amellyel ezeknek az embereknek az élete rendezetté tudna válni.

Szeretném azt is hangsúlyozni, hogy a rekultivációs kötelezettség, amely a tulajdonosokra hárul, 139 éves múltat tekint vissza. Ma ott tartunk, hogy tájsebek alakulnak ki, 50-70 éves beszakadások vannak, és olyan településrészek is, mint például Ajka-Padragkút, ahol vita folyik arról, hogy egyáltalán bányamozgásból adódóan repednek-e meg a házak. Tehát az államnak, a tulajdonosoknak vannak olyan felelősségek, amelyek hosszú távon, igenis nagyon hosszú távon szükségessé teszik, hogy az állam nem hagyja magára sem a bányászokat, sem pedig a településeket, hisz ezek a települések adták az országnak a szénre épülő gazdasági fennállását, adták az embereknek a meleget és az energiát.

Nem szabad egy országnak ezekről az emberekről megfeledkeznie, és mindenképpen szeretném kérni a kormányt és javasolni, hogy hozzon létre egy alapot, amely az élő bányászok és családtagjaik esetében valamilyen mentőövet tud nyújtani. Másrészt pedig hozzon létre egy alapot az ilyen területeken, ahol előre nem látható tájsebek fognak alakulni, ahol be nem látható rekultivációs kötelezettségeket kell az államnak, a tulajdonosoknak a későbbiek folyamán felvállalnia.

Szeretném, ha ebben a kormány partner lenne. Szeretném mindenképpen, hisz Ajka városa például, Európa egyik legnagyobb bányászati múzeumát szeretné létrehozni, de sajnos, ahogy a tulajdonos nem rendelkezik forrással a

végkielégítésre, nem rendelkezik forrással a 139 éves rekultivációs kötelezettségek rendberakására, úgy egy település egymaga sem tud rendelkezni olyan költséggel, forrással, amellyel egy valóban csodálatos bányamúzeumot tudna kialakítani. Szomorú volt az esemény, ezért ezen keresztül kérem a kormányt és hívom fel a figyelmét, hogy sem a bányászokat, sem az emberi sorsot nem szabad magára hagyni, sem pedig azt a környezetvédelmi problémát, amely nagyon hosszú távon fogja egy-egy település életét meghatározni és befolyásolni. Köszönöm elnök úr.”

A kormány nevében Gaál Gyula, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium politikai államtitkára válaszolt.

„Elnök Úr! Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Képviselő Úr! Szeretném megköszönni a képviselő úrnak, hogy nagy együttérzéssel és tájékozottsággal, hozzáértéssel vetette fel a parlamentben a bányászok helyzetével kapcsolatos kérdéseket. Ez valóban egy évtizedek óta húzóódo nehéz kérdés a magyar gazdaság- és társadalompolitikában. Szeretném megnyugtanni képviselő urat, hogy magunk részéről is komoly felelősséget érzünk azért, hogy a bányásztársadalom megfelelő és méltó elismerésben részesüljön azért az áldozatkész munkájáért, amit évtizedeken – és ahogy képviselő úr mondta, generációkon – keresztül végeztek.

Az állami szerepvállalást jogi értelemben rendezettnek tekinthetjük. Nyilván külön kell választani a jogi rendezettséget és azt a felelősségérzetet, amit a képviselő úr szorgalmaz. Jogi értelemben azért mondom, hogy rendezettek a kérdések, mert nem csak úgy ott maradtak új tulajdonosok új helyzetben a régi problémákkal, hanem olyan szerződések zárták le ezeket a kérdéseket, amelyek biztosítják, hogy mindig legyen felelős gazdája azoknak a problémáknak – akár a végkielégítéssel kapcsolatos, akár a környezetvédelmi problémáknak – amelyek ott felmerülnek. Így történt ez a Bakony térségében is.

Ott egy privatizációs eljárás zajlott le, amire képviselő úr is utalt, és ennek során egyértelművé vált, hogy az állami kötelezettségeikért a Szénbányászati Szervezetátalakító Központ megfelelt, teljesítette a feladatait, és a jövőben fennálló minden kötelezettségért a Bakonyi Erőmű Rt. tartozik felelősséggel. Mivel ez a cég működik, a jogutód megvan, jogi értelemben a helyzet rendezett. Az más kérdés, hogy anyagi értelemben milyen támogatásra szorul, hogy ezen kötelezettségeinek meg tudjon felelni.

Amikor az állam mérlegel, természetesen mindig kétféle felelősséget kell a mérlegre tenni. Egyik oldalról az energiaellátásban dolgozók gazdasági-társadalmi helyzetét, másik oldalról a fogyasztók érdekeit kell mindig figyelemmel kísérni, hogy mi az az energiamennyiség, amit még gazdaságosan, értelmesen elő lehet állítani, mekkora ráfordítással érdemes ezt előállítani, hiszen végső soron vagy a fogyasztónak kell közvetlenül megfizetni azokat a ráfordításokat vagy az adók révén olyan költségvetési átcsoportosítást kell végrehajtani, ami végső soron szintén a lakosságra hárítja ennek a terheit. Ez egy olyan kétoldalú mérlegelést igénylő, felelősségteljes munka, aminek – meggyőződésem szerint – a mindenkori kormányok igyekeznek megfelelni.

A Bakony térségében az Ármin-bánya bezárásával kapcsolatban merültek most fel ezek a kérdések. Itt a szénvagyon került ki, és korábban is úgy dolgoztak, hogy Lencsehegyről vásároltak jó minőségű barnaszenet, és ennek bekeverésével lehetett előállítani az erőművi hasznosításhoz megfelelő minőségű szenet. Az információim szerint az itt foglalkoztatottak közül 40 fő az erőműbe került áthelyezésre, 60-an

kerültek nyugdíjba, és jelenleg folynak a tárgyalások a további 200 fő Márkushegyen történő továbbfoglalkoztatásáról. Szeretném megjegyezni, hogy Márkushegyen jelen pillanatban 170 külföldi bányász dolgozik, tehát itt felmerülhet egy ilyen értelmű csere is.

Zárásképpen csak annyit szeretnék mondani még, hogy konkrét kérdésekkel – nyilván nem egy napirend előtti felhívás keretében tudunk érdemben foglalkozni – a továbbiakban is kívánunk foglalkozni. A bányásznapon három alapvető kérdésre vonatkozóan úgy érzem, megegyezés született a politika és a bányásztársadalom részéről is. Ennek az útján kívánunk a jövőben is foglalkozni a kérdéssel. Köszönöm szépen a figyelmet.”

Dr. Horn János

Tájrendezés a fenyőfői bauxitbányában

A *Fenyőfő IV-V* bauxitlencse művelése 1985-ben kezdődött. Az 1,16 millió tonna ércvagyon kitermeléséhez 4,18 millió m³ fedőkőzetet kellett eltávolítani. A kitermelés előrehaladásával megkezdtek a már kibányászott terület visszatöltését, így az újabb részek letakarításából származó 2,35 millió m³ fedőkőzet már nem a meddőhányóra, hanem a kitermelt részekre került vissza.

A terület tájrendezési terve 2000-ben készült el. A terv elkészítéséhez figyelembe vették a szakhatóságok véleményét, előírásait. Közös területi bejárásan egyeztettek a környezetvédelem, a természetvédelem, az erdészet, a vízügy és a bányászat érdekeit, elvárásait. A tájrendezési terv részleges visszatöltéssel számolt, és az erdősítést – tehát a törvényi előírásnak megfelelően az eredeti művelési ághoz való visszatérést – határozta meg célként. A meddőhányó és a humusz visszatöltése 2002-re fejeződött be.

A végső felszín egy hosszan elnyúló, mindkét végén lezárt, enyhe lejtésű völgy formáját vette fel. A lejtés kialakításánál fontos szempont volt az erózió elleni lehető legnagyobb fokú védelem. A felszín kialakításakor arra is ügyeltek, hogy a völgy aljának egyetlen mélypontja legyen, ahová fákat sem telepítettek, így az esőzések után összegyűlő víz vaditatóul szolgálhat.

A talajvizsgálat és erdőtelepítési terv elkészítése után mintegy 50 hektáron telepítettek erdőt. A fenyőfélék közül erdei, valamint fekete fenyőt, a lombhullatók közül vörös tölgyet, hegyi és ezüst juhart, illetve akácot telepítettek, a rezgő nyár a környék fáihoz hasonlóan, spontán telepedett meg.

Az erdő telepítésére és megfelelő ideig történő ápolására a *Bakonyi Erdészeti és Faipari Rt.-vel* kötött szerződést a bányavállalkozó. A kivitelező két év alatt, 2002-ben és 2003-ban végezte el a telepítést, amihez a területen élő fajokból nyert magból nevelt csemetéket használták fel. Bár mindkét év tavaszi és nyári időjárása kedvezőtlen volt, 2003 nyár végén az

ellenőrző Állami Erdészeti Szolgálat az eredést jónak, az erdősítést biztatónak ítélte. Érdekességként említhető, hogy a területen végignéve szemünkbe tűnik néhány, a telepített fákhoz képest jóval fejlettebb növénycsoport, amelyek a bányászat felhagyását követően spontán telepedtek meg, és amelyeket a visszatöltés folyamán meghagytak.

A szerződés szerint az erdészet 2009-ig pótolja az elpusztult csemetéket, ápolja a telepítést, valamint végzi a rovar- és vadkármegelőzést, ami biztosítéka annak, hogy a kitermelt bánya helyén újra erdő zöldelljen.

A Ma & Holnap területfejlesztési és környezetvédelmi folyóirat 2004/3. számában megjelent, „Tájrendezés a fenyőfői bauxitbányában” című, Kovacsics Árpád vezérigazgatóval készített interjú alapján.

Az utolsó kanál bauxit Fenyőfő II/1 bányából

2004. október 29-én felszínre hozták a Bakonyi Bauxitbánya Kft. 1998-ban átadott Fenyőfő II/1 mélyművelésű bányájából az *utolsó kanál* bauxitot. Mivel a hazai bauxitbányászat az 1980-as évektől kezdve nem alkalmaz csilleszállítást, a dízel

LHD gép kanálában kiszállított 2 m³ bauxit jelképezi itt az utolsó csillét.

Az 1996-ban megindított beruházással létrehozott bányát az 1998-as bányásznapon adták át, és az eltelt 7 év alatt 1760 kt bauxitot termeltek ki belőle.

Fenyőfő II/1 befejezésével befejeződik a Bakony-szentlászló-Fenyőfő térségi bauxitok bányászata. A korábbi (1985-1999) Fenyőfő I bányával együtt mélyműveléssel összesen 5665 kt-át, a szomszédos külfejtéssel együtt 6830 kt-át termelt ki innen a Fenyőfői Bányauzem.

Az üzem a jövőben Bakonyoszlop környezetében folytat mélyművelésű bauxitbányászatot, ill. hozzá tartozik a Bauxit Kft. valamennyi külfejtése. *Izményi-Novák*

Gyászjelentés

Dr. h.c. dr. Horváth Zoltán okl. kohómérnök, nyugalmazott egyetemi tanár, az OMBKE tiszteleti tagja 2004. október 26-án, életének 84. évében Miskolcon elhunyt.

Vajk Miklós aranyokleveles bányamérnök 2004. október 24-én, életének 87. évében elhunyt.

Sűrű András okl. bányamérnök 2004. november 23-án, 74 éves korában Miskolcon elhunyt.

Maróthy Lajos László gépészmérnök 2004. november 20-án, életének 66. évében Egerben elhunyt.

(Tagtársaink életútjáról későbbi lapszámunkban fogunk megemlékezni.)

Muhel Illés (1942–2004)

2004. március 20-án, Pécssett elhunyt *Muhel Illés* okl. bányamérnök.

1942. június 15-én született Kisteleken, életútjának mérőkövein a komlói vágáriskola, a pécsi bányai pari aknász-képző technikum, a Nehézipari Műszaki Egyetem, majd 1969-től 2000-ig Komló Zobák-akna olvashatók. Hiánytalan szakmai felkészültségét aknász, főaknász, bányamester, bányamentő, termelési főmérnök-helyettes beosztásokban kamatoztatta egészen nyugdíjazásáig.

Munkásságát megbecsülték, szakmai pályafutását többek között három miniszteri kitüntetés, honvédelmi érdemrend, a szolgálati érdemérmek összes fokozatai, a Magyar Köztársaság elnökének kivételes elismerése fémjelzik.

Életútja etalonértékű példája a szakmájához, munkahelyéhez való töretlen hűségének. Értékközlésében meghatározóan összefonódott a termelési és a biztonsági munkafegyelem, valamint a bányá, a munkahely, a kenyérforrás megtartása, megőrzése, amihez birtokában volt „az emberek közötti eligazodás” taníthatatlan képességének is.

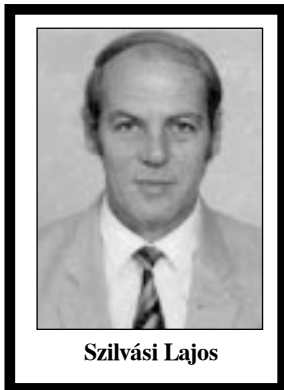
Egyesületünk tagját 2004. április 2-án, Pécssett kísértük utolsó útjára hagyományaink szerinti tiszteletadással. Emléke maradandó nyomot hagy a mecseki és a hazai szénbányászat szakembereiben. Utolsó Jó szerencsét!

Dr. Turza István

Szilvási Lajos (1948–2004)

Mély megrendüléssel vettük tudomásul a szomorú hírt, hogy csoportunk tagja, *Szilvási Lajos* okl. vegyész-mérnök, okl. környezetvédelmi szakmérnök 2004. augusztus 9-én váratlanul elhunyt.

1948. április 9-én született Vattán. Iskoláit is itt kezdte el, majd Miskolcon, a Földes Ferenc Gimnáziumban folytatta. Egy év katonai szolgálat után a Veszprémi Vegyipari Egyetemen tanult tovább, és a Nehézvegyipari Szak Petrolkémiai Ágagatán 1972-ben szerzett oklevelet.

Mérnöki tevékenységét Leninvárosban, a TVK-nál üzemmérnökként kezdte, majd Veszprémben a Bakony Műveknél dolgozott. 1975-től a Magyar Ásványolaj és Földgáz Kísérleti Intézetben helyezkedett el, ahol csaknem 10 évig témavezető mérnökként tevékenykedett.

Egy kutatócsoport irányításával a bitumen és bitumenes készítmények gyártás- és termékfejlesztése, ill. ezek piaci bevezetésének, értékesítésének menedzselése terén komoly eredményeket ért el, négy szabadalomnak volt részese. Kétszer kapta meg a „Kiváló Feltaláló” kitüntetés arany fokozatát.

A MÁFKI után 1984 tavaszán rövid ideig a Nehézvegyipari Kutatóintézet korróziós osztályán dolgozott, majd ugyanebben az évben a Veszprémi Szénbányákhoz került. 1987-ig a MEO osztályon dolgozott, ezután a vállalat környezetvédelmi vezetője lett. 1990-ben okleveles környezetvédelmi szakmérnöki diplomát kapott.

1993-ban a Veszprémi Szénbányák FA által alapított Envirocarbon Környezetvédelmi és Szolgáltató Kft. ügyvezetőjévé választották. 1994-ben a Veszprém Ber Rt.-nél helyezkedett el, majd 1995. februártól 1997-ig a veszprémi székhelyű Bányászat-Ipar-Technikai Kft.-nél tevékenykedett. 1997-től kezdve egyéni vállalkozóként környezetvédelmi és vízgazdálkodási szakértőként dolgozott.

Folyamatosan bizonyította széleskörű tájékozottságát, magas szakmai tudását, alaposágát, megbízhatóságát. Szerették és tisztelték munkatársai, megbízói, sokat lehetett tanulni tőle. Nemcsak a munkája volt példaértékű, hanem emberi tartása, emberi tulajdonsága és segítőkészsége is. Sokoldalú ember volt, akinek a legfontosabb szeretett családja volt.

2004. augusztus 13-án családja, felesége, három lánya és két unokája – akikre nagyon büszke volt –, volt munkatársai, barátai vettek végső búcsút tőle.

Nagy úr maradt utána. Csendes, szerény, segítőkész, kiváló felkészültségű kollegát veszítettünk el. Emlékedet örökre megőrizzük szívünkben, kívánunk Neked utolsó „Jó szerencsét!”

Bolyky Zoltán

Varga Gábor (1932–2004)

Ismét temettünk. *Varga Gábor* nyugalmazott bányagazdasági üzemmérnök, életének 73. évében elhunyt. Varga Gábor 1932. április 19-én Nagybajcsón született, munkáscsalád negyedik gyermekeként. Az általános iskolát is itt végezte. Ezután Győrben az Építőipari Technikumba járt, majd annak elvégzése után, Tatabányán a vágáriskolában tanult, ahol 1951-ben vágár szakmunkás képzést nyert, ezt követően 1956-ban Tatabányán az Aknásképző Technikumban végzett, mint aknász. Az aktív bányász szakmát az Oroszlányi Szénbányák XIX-es aknájában kezdte. A fiatal, energikus aknász szakértelmével, szorgalmával csakhamar kiérdemelte a főaknási kinevezést. 1962-től dolgozott a Tatabányai Kerületi Bányaműszaki Felügyelősnél. A rövid kitérő után visszajött Oroszlányra, a XVII-es aknára, bányamesteri beosztásba. 1965-től 1968-ig az Oroszlányi Bányamentő Állomáson dolgozott, mint parancsnokhelyettes. Néhány évet a mozgalmi munkában is eltöltött; az Oroszlányi Szénbányák Pártbizottságának a titkára volt. 1984-től az Oroszlányi Szénbányák Termelési osztályán volt területi főmérnök. 1990-ben nyugdíjba vonult

Varga Gábor

Varga Gábor munkáséveiben tanulmányait is folytatta. 1974-ben a *Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen* bányagazdasági-üzemmérnöki oklevelet szerzett.

Munkáját minden munkahelyén lelkesen, odaadással végezte. Ezért vezetői tevékenységét több kitüntetéssel ismerték el, munkatársaitól és beosztottaitól pedig megbecsülést és tiszteletet kapott. 1983-tól tevékenyen részt vett az OMBKE Oroszlányi Szervezetének munkájában, mind aktív, mind nyugdíjas korában is.

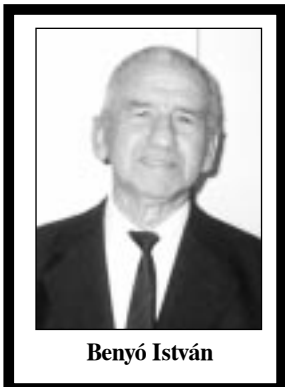
Varga Gábor halálával nagy űr maradt családjában, barátai, munkatársai, tisztelői körében.

2004. október 2-án vettünk Tőle búcsút az oroszlányi temetőben, és mondtunk utolsó „Jó szerencsét!”

Kőbányai Ferenc

Benyó István (1934–2004)

Benyó István okl. bányamérnök ny. vezérigazgató 2004. szeptember 23-án türelemmel viselt betegség után elhunyt. 1934. augusztus 5-én született Szentgálon. Az elemi iskola után 1953-ban a celldömölki Állami Gimnáziumban érettségizett. Miskolcon, majd Sopronban a Nehézipari Műszaki Egyetem Bányamérnöki Karán folytatta tanulmányait, és szerzett 1958-ban bányamérnöki oklevelet. Szakmai munkáját a Középdunántúli Szénbányászati Tröszt, illetve a vállalat Padrag Bánya üzemében kezdte meg, ahol 1958-59-ben üzemmérnök, 1960-72 között aknavezető, majd 1973-78-ig az üzem főmérnöke volt. 1979-83-ig az Országos Tervhivatalban csoportvezető főmérökként dolgozott. 1984-87-ig a Veszprémi Szénbányák műszaki vezérigazgató helyettese, 1988-91-ig a vállalat vezérigazgatója volt. Szakmai munkájában elismerést váltott ki a korszerű fejtésmódok kialakításával, a bányamunka gépesítésével, automatizálásával, valamint a tűz- és vízveszély elleni védekezés korszerűsítésével. A tervhivatal főmérnökeként az üzemi vállalati, iparági szervezések problémakörével, azok célszerű megoldásaival foglalkozott. Szakmai munkáját több kitüntetéssel jutalmazták.

Benyó István

2004. október 1-jén fia és családja, valamint kollégái és barátai a budaörsi új temetőben kísérték utolsó útjára. Az evangélikus egyházi szertartás után sírjánál évfolyamtársa, Makrai László ny. főgeológus fájdalommal emlékezett az együtt töltött egyetem évekre, a közösen megélt üzemi, vállalati eseményekre. „*Ahogy élél, ahogy munkádat végeztél, akár beosztottként, akár vezetőként, emberi és példamutató volt. Minden körülmények között EMBER voltál, csupa nagybetűvel, emellett kiváló bányamérnök és szakember. Búcsúzom tőled Pista barátom a többi barátod nevében is. Búcsúzom az OMBKE országos és helyi csoportja, a volt munkatársaid, a bányászok nagy családja nevében.*”

Nekünk, kollégáinkat, barátunkat gyászolóknak a fájó emlékezés marad, mint ahogy azt bányászdalunk megfogalmazza:

„*S ha az ki elment közülünk
Eszedbe jut megint,
Köszönts rá egy „Jó szerencsét”!
Bányász szokás szerint.*”

Kozma Károly

Dr. Szabó László
(1926–2004)

2004. július 9-én, hosszas betegség után, Pécsen elhunyt *dr. Szabó László* aranyokleveles bányamérnök, a hazai ércbányászat kiváló alakja, a BKL Bányászat szerkesztőbizottságának volt tagja.

Szabó László 1926. március 30-án született Budapesten. Frontszolgálat, majd szovjet hadifogság miatt egyetemi tanulmányait 1948-ban kezdte meg Sopronban, ahol 1952-ben kapott bányamérnöki oklevelet. 1974-ben műszaki doktorátust szerzett.

1952-1962-ig a *Recski Ércbánya Vállalatnál* üzemvezetői és főmérnöki beosztásokban dolgozott, ahol személye, munkássága nagy tiszteletnek örvendett. Irányította az ércelőkészítőmű rekonstrukcióját, a bánya élettartamát növelő kutatásokat, új eljárásokat vezetett be, mint pl. a hidrociklonos meddőkezelés és tömedékelés.

1962-ben a *Nehézipari Minisztérium Uránipari Titkárságára* helyezték, itt, ill. később a Műszaki Főosztályon miniszteri tanácsosként dolgozott 1986-ban történt nyugdíjazásáig, ill. ezután is még 1990-ig. Több hazai illetve nemzetközi bizottság munkájában vett részt, és jelentős a szakirodalmi munkássága; számos cikke jelent meg a BKL-ben, és technikai tankönyvet is írt.

Az OMBKE-ban 1948-tól végzett aktív munkát; az egyetemi ifjúsági tagozat alapító tagja, több cikluson át a bányászati szakosztály vezetője tagja, ill. több bizottság vezetője volt. 1968-tól 32 éven át volt tagja, több éven át a *hírszerkesztője a BKL Bányászat szerkesztőbizottságának*. Munkásságát több állami és egyesületi kitüntetés is fémjelzi. Birtokosa a *Munka Érdemrend bronz és ezüst*, valamint a *Bányászati Érdemérem* valamennyi fokozatának, továbbá a *Szentkirályi, Déliusz, Soltz és OMBKE Emlékérmeknek*.

Végző nyughelyére, a pécsi Lyceum templom kolumbáriumába, a templomban tartott szertartás után kísérték családtagjai, barátai, az OMBKE pécsi szervezetének és a BKL Bányászat szerkesztő bizottságának képviselői.

PT

Dr. Alliquander Endre
(1913–2004)

Dr. Alliquander Endre gyémántokleveles bányamérnök, vasokleveles államtudor, az OMBKE tiszteleti tagja 2004. január 14-én elhunyt.

1913. augusztus 1-jén a dél-erdélyi Petrozsényban született. 1935-ben a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen államtudományi doktorátust, majd 1940-ben Sopronban bányamérnöki oklevelet szerzett. Első munkahelye rövid ideig a *HFK aknamélyítő* cégnél volt, ezután közel három éven át a *Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt.* ózdi bányagazgatóságán bányamérési és szénjogi feladatokkal foglalkozott. 1943-ban az *Alumíniumérc Bánya és Ipar Rt.* szolgálatába állt, a bauxitkutatásokat irányítva Gánton, Fenyőfőn és Halimbán.

1945-től 10 éven át e vállalat, majd jogutóda, a MASZOBAL bányászati osztályvezetője volt. A MASZOBAL megszűnése után 1955 és 1974 között az *ALUTERV* bányászati osztályát vezette, illetve létesítményi főmérnöki és műszaki-gazdasági tanácsadói munkakört töltött be, ellátva az *ALUTERV* külföldi munkáinak az összefogását is. Ilyen irányú feladatokat 1974. évi nyugállományba vonulása után is hosszabb ideig sikeresen vállalt. Kiemelkedő szerepe volt a Bauxitkutató Expedíció megszervezésében, a bakonyi új bauxitbányák telepítésében, korszerű szállítási technológiájuk kialakításában és a karsztvíz-veszély leküzdésében. Tervező tevékenysége az ásványbányászat területére is kiterjedt (Felnémeten, Pálházán, Zebegényben stb.). Munkássága

elismeréseképpen megkapta a *Magyar Népköztársasági Érdemérem arany* fokozatát és a *Bányászati Szolgálati Érdemérem* fokozatait.

Egyesületünknek 1940 óta – még idős korában is igen aktív – számos tisztséget betöltött tagja, a *Z. Zorkóczy Samu és Soltz Vilmos Emlékérem* tulajdonosa. Az egyesület 1990. évi közgyűlése a *tiszteleti tagok* sorába emelte.

2004. február 20-án Budapesten, a Farkasréti temetőben nagy részvét mellett helyezték végző nyugalomra, a búcsúbeszédet *Wisnovszky Károly* mondta. A temetés után az OMBKE székházban gyászszakestélyt tartottak, ahol a volt kollégái, tisztelői idézték fel „Bandi bácsi” emlékét, a vele kapcsolatos eseményeket.

PT

Dr. Gyuranecz Vince (1926–2004)

Szomorúan értesültünk róla, hogy *dr. Gyuranecz Vince* okl. bányamérnök és jogász, a köztisztletnek örvendő vezető, egyre súlyosbodó betegségek sorozata után, 2004. szeptember 20-án meghalt.

1926. augusztus 31-én született Murakeresztúron, háromgyermekes családban. Korán felismerte, hogy a szorgalmas tanulás és a szívós munka teremti meg számára az elvárt életformát. Ez az elhivatottság egész életében elkísérte. Először 1951-ben jogi diplomát szerzett a *Pécsi Egyetemen*, ami után a *Komlói Bányaépítő Tröszt*hez irányították, ahol végérvényesen eljegyezte magát a bányászattal. Szakmai fejlődésére nagy hatást gyakorolt, hogy dolgozhatott az ország egyik legnagyobb beruházásán, jogi, műszaki és gazdasági problémák megoldásán. Részese lehetett a komlói bánya, a város, illetve az üzemi és városi infrastruktúra kialakításának. Gyorsan halad a ranglétrán, 1952-ben főelőadó, majd 1954-ben osztályvezető lett. 1952-ben elkezdte tanulmányait a Miskolci Egyetem Bányamérnöki Karán, ahol 1958-ban okl. bányamérnökké avatták, közben 1954-ben a MT Titkárságára helyezték, ahonnan egy más perspektívából láthatta az egész magyar ipar, szorosabban a bányászat fejlesztését és irányítását.

1957-től a Várpalotai Szénbányánál dolgozott, először beruházási osztályvezető, majd a közvetlen gyakorlati problémákból, a termelés szervezéséből és műszaki vezetésből is kivehette részét, S-II. bánya főmérnökeként. Pályája továbbra is felfelé

ívelt, a vállalat műszaki igazgatóhelyettese, majd 1981-től 85-ös nyugdíjazásáig a Veszprémi Szénbányák műszaki igazgatója volt.

A rá jellemző szívós tenni akarással dolgozott minden munkakörében, amit környezete mindig nagyra értékelt. Kérlelhetetlen volt a feladatok végrehajtásában, de mély megértést tanúsított még a legegyszerűbb beosztottjának gondjaiban is. Minden határon túl segítőkész volt. Szívesen vett részt baráti összejöveteleken, ahol mindig felszabadultan és jól érezte magát. Gondolkodását és értékítéletét a humanista szemlélet szötte át.

A Farkasréti temetőben, 2004. szeptember 30-án, dr. Buzási István ismertette életútját, értékelte emberségét, majd barátai, munkatársai, kollégái, tisztelői és a bányásztársadalom nevében köszönt neki utolsó Jó szerencsét!

Buzási

Körtvélyesi Géza (1937–2004)

Megrendülve értesültünk, hogy 2004. szeptember 19-én váratlanul elhunyt *Körtvélyesi Géza* villamos üzem-mérnök. 1937. október 2-án a dunántúli Vereb községben született, de az általános iskoláit már Karancsbesziben végezte. 1956-ban érettségizett a pásztoi Közgazdasági Technikumban.

Első munkahelye a pásztoi Járási Tanács mezőgazdasági osztálya volt, de közben Ipari Szakiskolában villanyszerelő szakmunkás bizonyítványt szerzett. 1958-tól Jobbágyiban dolgozott villanyszerelőként. 1962 októberében került a *Nógrádi Szénbányák* 10 kV-os üzeméhez, mint villamos csoportvezető. 1968-tól művezetőként irányította a gépzem villamos motor javító részlegét. Közben ismét tanult, és 1973-ban a Kandó Kálmán Villamosipari Műszaki Főiskola Erősáramú Karán üzem-mérnöki diplomát szerzett. 1972 augusztustól a gépzem villamos részleg főművezetője lett. A villamos gépjavítás mellett a vállalat teljes villamos energia ellátása, a hírközlő rendszer működtetése volt a feladata. 1975-ben irányításával készült el az aknaüzemek villamosenergia-körhálózata.

Munkáját számos kitüntetéssel ismerték el, így többszörös *Kiváló Dolgozó*, három alkalommal *Kiváló Munkáért* miniszteri kitüntetésben részesült. Megkapta a *Bányász Szolgálati Érdemérem* mindhárom fokozatát.

Szabadidejében nagyon sok társadalmi munkát vállalt, részt vett a környező óvodák, iskolák karbantartási munkáiban. Az OMBKE-nek 1966-tól tagja, a rendezvények aktív részvevője volt. Több esetben tartott előadást szakmája területéről. Mindig szívesen segített másoknak, igazi közösségi ember volt.

Pásztón 2004. szeptember 22-én családja, rokonai, barátai, volt kollegái kíséretében, a *Bányász Himnusz* ének-lése közben helyezték örök nyugalomba.

Emlékét megőrizzzük, nyugodjon békében. Utolsó „Jó szerencsét!”.

Vajda István

Medve István (1935–2004)

2004. szeptember 30-án, rövid betegség után, Salgótarjában meghalt *Medve István*, a Nógrádi Szénbányák szociális osztályának volt vezetője.

1935. augusztus 5-én született Kazáron, bányász családban. Az általános iskoláit szülőfalujában végezte, 1953-ban érettségizett a salgótarjáni Közgazdasági Technikumban. Külföldi ösztöndíjjal még ebben az évben megkezdte tanulmányait a Bukaresti Természettudományi Egyetemen, matematika-fizika szakon. Két év után hazajött és elhelyezkedett a *Nógrádi Szénbányászati Tröszt* Kazári Bányáüzeménél, mint normás. Később bérelszámolás lett a feladata. 1961-63 között elvégezte a nagybányai Bányaiipari Technikum aknászképző tagozatát.

1963-tól a Kazári Bányáüzem bér és norma csoport vezetője, 1968-ban az üzem megszűnése után a vállalat szociális osztályán munkaügyi előadó lett. 1972-től osztályvezetői beosztásban dolgozott 1992-ig, nyugdíjaztatásáig.

Munkáját az évtizedek során számos kitüntetéssel (többszörös *Kiváló Dolgozó* és miniszteri kitüntetések) ismerték el.

A megyei Nyugdíjasok Bizottságában végzett társadalmi munkáját nagyra értékelték, amit az elnyert emléklapok is bizonyítanak. Az OMBKE-nek 1959-től volt tagja, több szakmai kirándulás szervezésében vett részt.

Kazáron, 2004. október 2-án családja, rokonai, volt kollégái, barátai részvételével helyezték örök nyugalomba. A bányászok köszönésével búcsúznak, kívánva utolsó „Jó szerencsét!”.

Vajda István

Csikós Gyula (1933–2004)

Hosszú betegsége után, mégis megrendülten vettük tudomásul, hogy *Csikós Gyula* okl. bányász mérnök kollégánk, barátunk 2004. június 5-én örökre eltávozott körünkből.

1933-ban született Disznóshorvát községben, hatgyermekes munkáscsaládban. Az elemi iskolát Ormosbányán végezte el 1947-ben. Ezután a helyi bányánál, a külszínen, a szállításnál kapott munkát. 1949-ben lehetősége nyílt tanulni, 1951-ben Diósgyőrben esztergályos szakmunkás lett. Ekkor egy újabb, számára rendkívüli jelentőségű, szinte történelmi esélyt kapott, amivel élt is. Pécsen szakérettségi előkészítő iskolát végzett és felvették a NME-re, ahol 1957-ben okl. bányamérnöké avatták.

Ezt követően Várpalotán helyezkedett el. Beosztott mérnök, körletvezető, főmérnök helyettes, bányavezető helyettes (e három beosztásában felelős műszaki vezető helyettes), végül mint bányamentő parancsnok szolgálta a medence bányászata. Tévékenységének döntő része időben és jelentőségében S-II bányára esett, amely a medence, de az egész magyar szénbányászat egyik legnehezebben művelhető bányája volt. Nap mint nap szembe kellett nézni gyakorlatilag minden bányaveszéllyel. Legjelentősebb probléma az általában apró darabokra törött fedő kőzetekkel, emiatt elfolyásokkal és omlásokkal nehezített termelés volt. Ilyen körülmények között, több mint két évtizedet dolgozott megbecsült vezetőként.

Nagyon közel álltak hozzá a beosztottjai, még a legegyszerűbb emberek is, akik hálával emlékeznek meg közvetlenségéről, segítőkészségéről és tisztességéről. Összefüggött ez nagyfokú igazságérzetével és erkölcsi értékítéletével.

Szabadidejében igen vidám hangulatú, magyar nóta kedvelő, felszabadultan szórakozó, igaz, szókimondó ember és megbízható, jó barát volt.

Szerettei és nagyszámú tisztelői kísérték utolsó útjára. A végső nyughelyén e sorok írója méltatta emberi és szakmai értékeit, majd mondott utolsó Jó szerencsét!

Dr. Buzási István

Hazai hírek

Lyukóbányán harang kísérté az utolsó csille szenet

A bánya fénykorában két és fél ezren, a rendszerváltás táján kétezren, tavaly ilyenkor hétszázán, az idén háromszázán mondhatták magukat lyukói bányásznak. Most – alighanem már végképp – bezárt Észak-Magyarország utolsó mélyműveléses szénbányája, amit 1938-ban nyitottak meg. A bánya 66 éve alatt 32 millió tonna szenet hoztak felszínre, sokáig az ország első számú bányájaként üzemelt.

Lyukóbánya sorsát egy amúgy üdvözlendő folyamat, azaz a fokozatosan szigorodó környezetvédelmi előírások, valamint a villamosenergia-piac liberalizációja, végső soron a mélyművelésű bányászat gazdaságtalanná válása pecsételte meg.

Az utolsó csille

2004. október 7-én harangot kongatott fekete díszöltözetben egy fiatal ember. Lélekharang ez, egy hatvanhat éves halottért, a lyukói szénbányászatért szól. Őt sárga munkaruhás bányász tolja végső helyére, az üzem udvarán emelt alkalmi emelvény mellé az utolsó – szénnel megrakott – csillét. Az emlékművé nemesülő, frissen feketére festett csillén a két évszám – 1938 és 2004 – között ott a jól ismert, kétalapácsos bányászjelvény. De lefelé fordítva.

Emlékparkavatás

Háromnegyed egykor Szabó László bányamester főmérnökének jelenti: Lyukóbányán befejeződött a bányászat, felszínre érkezett az utolsó csille szén. A fúvószzenekar elkezdte a bányászhimnuszt, és a népes vendégsereg szinte valamennyi tagja együtt éneklé, hogy „Szerencse fel, szerencse le, ilyen a bányász élete ...” Már csak annyi van hátra, hogy megkoszorúzzák a bányászshősök kopjafáját, és az ünnepség véget ér. Miként a nagy múltú borsodi bányászat élete is. A Borsodi-medencében ez volt az utolsó mélyművelésű bánya. Az országban is már csak egy, a márkushegyi tartja a frontot, a Vértésben.

Volt lyukóbányai igazgatók
(Bozsó Ferenc, Kovács Loránd, Szőcs Elemér, Lóránt Miklós, Cseh Ferenc)

Harminc-negyven lyukói bányász gondol most úgy Márkushegyre, mint az utolsó mentsvára.

Mi marad a lyukói bányából? Szepessy András azt mondja: november végéig tart a kivonulás. Addig még marad a jelenlegi létszám, de jövőre, amikor már az aknazárás, a tömedékelés, majd a tájrendezés lesz soron, már legfeljebb negyven embernek ad munkát a kft. A bányaiüzem felszíni létesítményei, műhelycsarnoka iránt mutatkozik érdeklődés, így az remélhetőleg hasznosulni fog.

A szénbányászatnak viszont most már valóban meg vannak számlálva a napjai a Borsodi-medencében. Ezt a két évszázados, korántsem csak szakmai kultúrát, legalábbis az emléket azonban – mint a megyei közgyűlés elnöke, Gyárfás Ildikó fogalmazott – kötelességük megőrizni az itt élőknek. Ennek egyik első lépéseként – még mielőtt megkonduult volna az a lyukói lélekharang – a Kohászati Múzeum együttműködésével bányászati emlékparkot avattak Ómassán. És nem csupán az ottani bányászteszközök hivatottak továbbörökíteni a múltat, hanem a tervezett bányásmúzeum is. Az egyedülálló ipartörténeti jelentőségű, szintén a Lyukószén Kft. területén álló percesesi légaknát szintén meg kellene menteni, még ha sok tízmillió forintba kerülne is. Már nincs sok idő rá: ha heteken belül nem születik legalább elvi döntés a védettségéről, akkor le kell bontani.

Papp Dénes cikke alapján (Népszabadság, 2004. október 8.)

CSJ

175 éve alapították a világ legnagyobb belvízi hajózási társaságát

A magyar és európai gazdaságtörténet újkori szakaszának egyik legnagyobb vállalata, az Első császári és királyi szabadalmaztatott Dunagőzhajózási Társaság (DGT), – német nevén Erste k. k. priv. Donau-Dampfschiffahrts-Gesellschaft (DDSG) – 2004-ben ünnepli alapításának (1829) 175. évfordulóját.

A Habsburg-birodalom, majd a monarchia legnagyobb belvízi hajózási társasága példás szervezethez, a technika mindenkor állásának megfelelően vett részt a Duna-medence szállítási feladataiban. A hajózási érdekelttség saját gépgyártással, hajóépítéssel, bányák megszerzésével, megépítésével párosult. Korát meghaladó „marketing” tevékenysége következtében szerteágazó kapcsolatrendszerben működött, összekötő szervezetként szolgálva a dunamenti országokat és a tengerhajózást.

1982-ben, a mecseki szénbányászat kétszáz éves évfordulóján a szemléleti bizonytalanság következtében csak szerény megemlékezés és utalás volt a hajdani DGT kiemelkedő szerepére, mint a Mecsek vidék veszélyei ellenére sikeres mélybányászatának megteremtőjére. A DGT által megalapozott feketekőszén-bányászatnak 1852-2000 között megye meghatározó város- és településalkotó ereje volt.

A 175. évforduló megemlékezéseit Regensburgban (2004. április 30.) és Bécsben (május 9.) tartották. Magyarországról, Pécsről egyedül *Huszár Zoltán* múzeumigazgató, a DGT tevékenységének hivatott kutatója vett részt az ünnepeken, itthon nem volt megemlékezés a nagy múltú, ma is működő vállalatra. Az évforduló alkalmából a vállalat reprezentatív kötetet adott ki: *Donau-Schiffahrt 1829-2004 175 Jahre Erste Donau-Dampfschiffahrts-Gesellschaft* címmel. (Szerk.: *Susanne Völk, Rainer Ehm, Heribert Heilmeyer, Klaus Ott, Arbeitskreis Schiffahrtsmuseum Regensburg e. V.* 2004)

Dr. Krisztián Béla

A Magyar Bányászati Szövetség tisztújító közgyűlése

A MOL Rt. menedzsmenájában elhatározott vezetőváltás következtében *Bokor Csaba*, Szövetségünk elnöke 2004. szeptember 30-tól (érdemei messzemenő elismerése mellett) megvált a MOL Rt.-től, ezért az alapszabály szerint a MBSZ elnöki funkciójától is.

A Szövetség 2004. október 6-án rendkívüli tisztújító közgyűlést tartott, melyen meghívott vendégként részt vett *Horváth J. Ferenc*, a Magyar Energia Hivatal elnöke, *dr. Esztor Péter*, a Magyar Bányászati Hivatal elnöke, a Bányászati Ágazati Párbeszéd Bizottság elnöke, *dr. Tolnay Lajos*, az OMBKE elnöke, valamint *Hámori István*, a BDSZ alelnöke.

Először a meghívottak részéről hangzottak el rövid köszöntések, majd első napirendi pontként főtítkári tájékoztató az MBSZ tevékenységéről, gazdálkodásáról, a bányászatot érintő aktualításokról.

Második napirendi pontként következett a tisztújítás, melyen a Közgyűlés *Valaska Józsefet*, a Mátrai Erőmű Rt. Igazgatóságának elnökét a Magyar Bányászati Szövetség elnökévé, *Áldott Zoltánt*, a MOL Rt. Kutatás-Termelési Divízió igazgatóját, alelnökké, *Mészáros Balázst*, a Wienerberger Téglaiipari Rt. bányászati vezetőjét az elnökség tagjává egyhangúlag megválasztotta.

Harmadik napirendként az írásban benyújtott csatlakozási szándéknyilatkozatok alapján a Közgyűlés a Szövetség tagjai sorába a *CALAMITES Mérnöki, Üzleti és Tanácsadó Kft.*, a *DOLOMIT Kőbányászati Kft.*, a *FLORAAQUA Kft.*, a *Magyar*

Robbantástechnikai Egyesület, a *MECSEK-ÖKO Környezetvédelmi Rt.*, a *POL-CARBONA Kft.*, valamint a *Saint Gobain Weber TERRANOVA Kft.* társaságokat felvette.

A Közgyűlést követően közbeszerzési fórumra került sor. Vitaindító korreferátumot *Valaska József*, a Mátrai Erőmű Rt. Igazgatóságának elnöke tartott, ezt követően a Winsdom Tanácsadó Kft. részéről *dr. Gelléri Péter*, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem professzora tartott előadást.

Az MBSZ honlapjáról PT

A fantázia felhossa a mecseki szenet?

A Népszabadság pécsi tudósítója szerint a mecseki szénlelőhelyek kutatási adatainak újraértékelésével foglalkozik a pécsi Calamites Kft. Ennek érdekében a társaság – az illetékes szakhatóságoktól – hat évre megszerezte a geológiai kutatási jogot Bonyhád határában. Erről a gazdasági társaság ügyvezetője, *Vérbóci József* bányamérnök tájékoztatót.

A korábbi geológiai kutatások alapján több évtizede ismert, hogy a Mecsek mélyében mintegy másfél milliárd tonna – részben kokszolható – szén található. Ennek ellenére a baranyai szénbányák – a szászvári, a pécsi és komlói aknák – a kilencvenes években sorra bezártak, a mecseki szén kitermelése ugyanis gazdaságtalan volt. Az itteni szén felszínre hozását drágította a szénmezők mélysége, széttagoltsága, meredek dőlési szöge, illetve a bányák robbanásveszélye.

Vérbóci József, a Calamites Kft. ügyvezetője, a korábban felszámolt Mecseki Szénbányák főmérnöke úgy véli, hogy Bonyhád közelében a 300-400 méteres mélységben lévő szénvagyon valamivel olcsóbban kitermelhető, mind a Mecsek más fejtéseinek szene, így esély van arra, hogy itt egy bánya gazdaságosan működjön.

Ezt a véleményt erősíti, hogy a koksiz világpiaci ára emelkedett az utóbbi években. Mindamelllett az említett területen egy bánya beindítása – a legóvatosabb becslések szerint is – több tízmilliárd forintos beruházást igényel. Akkor kerülhet majd sor a Mecsekben bányanyitásra, ha valamelyik acélkohászattal foglalkozó, s ezért koksizra szoruló, tőkeerős cég üzletileg fantáziát lát egy ilyen befektetésben.

Dr. Horn János

Karácsonyi kiállítás a Központi Bányászati Múzeumban

2004. november 26-án ph. dr. Peter Maraky, a Szlovák Nemzeti Múzeum főigazgatója nyitotta meg a „Békesség a jóakarátú embereknek...” című kiállítást Sopronban, a Központi Bányászati Múzeumban. A kiállítás a Szlovák Nemzeti Múzeum, a Szlovák Bányászati Múzeum és az Újbányai Múzeum gyűjteményéből válogatott betlehemeket mutatja be.

A betlehemek érdekessége, hogy azokon a szokásos pásztorok helyett (mellett) számos bányászfigura szerepel, ami ugyan nem tükröz teljes bibliai hűséget, de annál jellemzőbb készítésük környezetére és idejére.

A kiállítás 2005. január 16-ig tekinthető meg.

A Múzeum nyitva tartása december 23-ig 10-19 óráig, december 25-től január 16-ig 10-16 óráig. Szünnap: hétfő, továbbá december 24-e és 25-e, valamint január 1-je.

PTHJ

Külföldi hírek

23 USA atomerőmű 60 éven át működhet

Az USA-ban eddig 23 atomerőmű kapta meg az engedélyt, hogy az eredetileg engedélyezett 40 év helyett további 20 évig, tehát összesen 60 éven át működjenek. További atomerőművek működésének meghosszabbítását jelenleg vizsgálják, engedélyezésük esetén az USA-ban működő atomerőművek kb. fele 60 éven át fog működni. A hosszabbítást igen szigorú vizsgálatok alapján az Amerikai Nukleáris Felügyelőbizottság (NRC) engedélyezi.

Bulletin, 2004. április

Dr. Horn János

Lengyelország a szénbányák bezárásához kap pénzt

A Világgazdaság 2004. augusztus 26-i számában számol be arról, hogy a Lengyelország 84,1 millió euró (kb. 100 millió dollár) kölcsönt kap a Világbanktól. Ez a kölcsön a költségvetési hozzájárulással együtt lehetővé teszi a szénbányászati kapacitások felszámolási folyamatának finanszírozását 2004-2006-ban. A kormányzat törekvése, hogy 2006-ra javítsák a szénbányászati gazdaságosságát, és helyrehozzák az okozott környezeti károkat. További cél, hogy 7,8 millió tonnával, 94,8 millió tonnára csökkentsék a széntermelést 2004-2006 között.

Dr. Horn János

Az Alcoa részt vesz a Chalco fejlesztésében

Az Alcoa és a kínai Alumínium Corp. of China (Chalco) szerződést kötött egy 50/50%-os közös vállalkozásra, melynek keretében a Pinghu-ban üzemelő alumíniumkohó jelenlegi 130.000 t/éves kapacitását 380.000 t/évesre bővíti. A Chalco-val egyéb termelésnövelések is folyamatban vannak, mégpedig a Shanxi alumíniumkohót 280.000 t/évre, a timföldgyártást Henanban 700.000 t/évre, Shanxiban 800.000 t/évre, míg Xinzhouban új üzemlet építenek 1 millió t/év kapacitásra.

A Chalco termeli a timföld 90%-át, és tervezi, hogy 2004-ben már 6,5 Mt-át fog előállítani. A gyorsan növekvő hazai alumíniumkohóknak ez még mindig kevés, mert emellett továbbra is szükségük van importból pótolni a hiányt (pl. 2003-ban 5,6 Mt-át vásároltak).

Engineering & Mining Journal, 2004. április

Bogdán Kálmán

Humbold Wedag ülepítő Indiában

A KHD 300 t/óra teljesítményű BATAC rendszerű sűrített levegős ülepítő rendszert épít Indiában a Jamshedpur melletti Noamundi vasérc bányáuzem meglévő ércdúsító üzemében. A német Humbold Wedag cég először mintát vitt a bányából és otthon végzett kísérleteket, majd a sikeres próbák után kötötték meg az üzletet. A Humbold Wedag dél-afrikai leányvállalata is részt vesz az építésben.

World Mining Equipment, 2004. június

Bogdán Kálmán

Frontfejtés hosszú homlokhosszal

Ausztráliában az Új-Dél-Wels (N.S.W.) tartomány Ulan Coal Mines bányáuzeme vásárolt a Joy cégtől egy komplett gépesített frontfejtési berendezést, öt év szervizszolgálatral együtt. A frontfejtés hossza (először a világon) 400 m, 2 m széles pajzsokkal felszerelve és BROADBAND tip. ún. lapos

profilú 50 mm-es láncos vonszolóval, egybeépítve a szállító vágati átfedő kaparóval, melyek együttes hajtóteljesítménye 3750 kW. A maróhengeres fejtőgépet az Eickhoff cég szállítja.

Az Ulan Coal Mines bányáuzem közös vállalkozást létesített a Xstrata és a Mitsubishi cégekkel, melynek keretében Kínában Shenhua bányavállalat vásárol két frontra való (179 db és 150 db) 884 t teherbírású és 2,55 m – 5,5 m-es telepvastagságra alkalmas pajzsbiztosítást RS 20 tip. elektro-hidraulikus vezérléssel és 48 mm-es láncal üzemelő láncos vonszolóval. Itt a jövesztő gépek Joy gyártmányú 7LS6 tip. maróhengerek.

World Mining Equipment, 2004. szeptember

Bogdán Kálmán

Tiszta dízel hajtások

Az USA kormányának környezetvédelmi hivatala olyan törvénytervezeten dolgozik, mely a dízel motor kipufogógázában a káros szemcsék és a szén-monoxid 90%-ának lekötését írja elő. Ez az előírás érvényes lesz a nem autótúton közlekedő gépjárművekre. Ugyanakkor a dízel hajtóanyagban lévő kéntartalmat is csökkentik, és ezzel együtt csökken a füst és az ún. savas eső is.

A Caterpillar, a Cummins, a Detroit Diesel, valamint Európa, Japán autógyárai már dolgoznak a megoldáson, és szerintük ez a motort kiegészítő berendezés nem jelent majd áremelkedést. Ezt az ún. tiszta dízel motorhajtást be fogják vezetni a föld alatti bányagépeknél is.

World Mining Equipment, 2004. szeptember

Bogdán Kálmán

Deubenben megszűnt a brikett-termelés

2003. december 19-én a Középnémet Barnaszén Társaság (MIBRAG) átmenetileg befejezte a brikett gyártását. Ezzel ott a 145 éves brikett-termelés befejeződött. Erre a lépésre az eladás csökkenése, a fűtőüzem, valamint a magánháztartások olaj- és gáz energiahordozókra áttállása miatt került sor. A jövőben Deubenben a cementipar számára csak barnaszénport állítanak elő. 1858-ban az első brikettpréseket a Halle melletti Ammendorfban állították elő. Korábban Karl Exner mérnök már 1851-ben épített téglaprést, amellyel először nyers barnaszénen préselt.

A 19. század második felében Közép-Németországban számos brikettgyár épült. A mai deubeni gyár 1936-ban csőszárítót és tizenhét ikerprést állított üzembe. 1980 elején a gyárat felújították. 1987-ben az évi 1,13 Mt brikett termelésével a gyár rekordot ért el. A felújítás után a brikettgyárban keverőüzemet is létesítettek és környezetbarát „zöld” brikettet állítottak elő úgy, hogy a szénhez mésztejet és antracitport kevertek. 2003-ban végül kb. 75000 t brikett gyártásával zárták Deubenben a brikett-termelést.

Dr. Pethő Szilveszter

Kevesebb földgáz-erőmű az USA Colorado államában

Az Xcel Energy 10 éves fejlesztési tervében a fő erősség a széntüzelésű és szélerőművek fejlesztése. Jóllehet a következő 10 évben néhány új földgázüzelésű erőművet létesítenek, de a magas gázár miatt kapacitásuk csak kisebb mértékű lesz. A földgázárak az elmúlt egy évben több mind duplájára emelkedtek, és úgy becsülik, hogy lehetséges a még további növe-

kedés is. Az Xcel társaság 10 év alatt 2000 MW új erőmű kapacitás építését tervezi, ez 29%-os emelkedést jelent a saját fejlesztésű és értékesített villamos áramban. A 2000 MW mintegy 2 millió ember áramszükségletét fedezi. Első lépcsőben az Xcel tervei szerint 500 MW-ot új szélerőművekkel és 750 MW-ot széntüzelésű erőművekkel szolgáltatnak.

Power Engineering, 2004. június

Dr. Horn János

Működik Németország első geotermikus erőműve

Németország első geotermikus erőműve 2003 végén csatlakozott a hálózatra Neustadt-Gleweben (Mecklenburg tartomány). A 800 000 eurós erőmű teljesítménye 2100 kW, és 500 háztartást lát el energiával. A 2000 m mélységből felszínre hozott víz hőmérséklete: 97 °C.

VEÖ, 2003. december

Dr. Horn János

Az energiaárak várható alakulása

2010-ig az energiaárak mérsékelten növekednek, ezt követően nagyobb olaj- és gázáremelkedéssel kell számolnunk. A szén ára viszont változatlan marad. Az IEA a szénkitermelés tekintetében komoly racionalizálással számol.

Energia Hírek XXII. évf. 3. sz.

Dr. Horn János

Új lignittüzelésű erőműegységek létesítése

A német RWE Power cég 2004 májusában engedélyt kért a hatóságoktól a Neurath Erőműben létesítendő új, optimáltnál barnaszéntüzelésű (BoA) egységekre. Az új blokk névleges nettó teljesítőképessége 1050 MW lesz, határfoka pedig 43%. A külfejtésű lignittel működő erőműben ilyen megoldással helyettesítik a leállítandó régi blokkokat. Még nem dőlt el, hogy egy vagy két egységet építenek. Egyblokkos megoldásban 1,2 Mrd euróba (kb. 300 Mrd Ft-ba), kétegységű kivitellel 2 Mrd euróba (kb. 500 Mrd Ft-ba) kerülne ez a korszerűsítés.

Egy ilyen blokk (BoA1) már üzemel a Niederaußem Erőműben. A kiváltott régi, rosszabb hatásfokú blokkokhoz képest az évi szén-dioxid-kibocsátás három millió tonnával csökkent. Az új egységet (BoA2) 2010-ben állítanák üzembe – az engedélyezési eljárástól függően. Az erőmű hosszú távú versenyképességét a szén-dioxid-kereskedelem és a nemzeti allokációs terv is meghatározza, a beruházási döntés ezektől is függ. Az építés nagyban hozzájárulna a rajnai barnaszénbányászat munkahelymegtartó szerepéhez.

VGB Power Tech. 2004/6. sz.

Dr. Horn János

Tiszta üzemű LHD gépek

A Daimler-Chrysler-rel és a Forddal az üzemanyagcellás autók fejlesztésében már együttműködő Modine cég egy üzemanyagcellás LHD gép prototípusán dolgozik. Egy 23 t-ás Caterpillar-Elphinstone gép dízelmotorját cserélik ki a 160 kW energiát szolgáltatató üzemanyag cellával, amelyik elektromotorokat hajt. A berendezést egy nevadai és egy Quebec-i aranybányában fogják kipróbálni. Mivel az üzemanyagcella hidrogénnel üzemel és vizgőzt bocsát ki, nagyon előnyös a föld alatti bányászatban a szellőztetési költségek csökkentése révén, és nem jelentkezik az akkumulátoros és kábeles elektromos gépek hátrányai, nevezetesen a korlátozott kapacitás, ill. a kábel okozta megkötöttségek és mindkettő többletköltségei. Az üzemanyag cellás hajtás egyesíti a dízel gépek mozgékonyágát és az elektromos üzem tisztaságát. A kanadai War-

ren Equipment üzemanyagcellás dízelmozdonya már kiterjedt bányabeli teszteken ment át (WME 2000. december).

World Mining Equipment Hírlevél, 2004. szeptember 14.

PT

Világörökség lett egy angliai kőbánya

A világörökség részének nyilvánították azokat a dél-angliai kőbányákat, amelyek XVIII-XIX. században működtek Cornwall és Devon térségében. A bánya a maga idejében igen korszerű technológiát alkalmazott, és nagy hatással volt a világ bányászatára is, beleértve az amerikai, ausztrál, afrikai és ázsiai területeket is.

Anglia ezen részének regionális önkormányzata adta be a pályázatot az UNESCO-hoz a cím elnyerésére, melynek előkészítése hosszú évekbe telt. A mintegy 225 oldalas anyagban részletesen bemutatják a bányákat és indokolják, hogy miért tartják érdemesnek arra, hogy megmaradjon az utókor számára, és a világból mind többen ismerhessék meg. A szakértők és tanácsadók egész sora segítette a Világörökség munkabizottságát felelősségteljes munkájában.

Mining Magazine, 2004. augusztus

Martényi Árpád

Halálos bányabalesetek Kínában

Henan tartomány Daping bányájában október végén hatalmas sújtólégrobbanás történt. A robbanás időpontjában 440 bányász volt a föld alatt. Sokuknak sikerült kimenekülni, de 64 biztosan meghalt és 84 eltűnt, akik megmenekülésére alig van remény. A robbanás főteomlást is okozott, elzárva a bányászokat, így az áldozatok közül többen a mérgező robbanási gázok miatt vesztették életüket. A baleset az utóbbi idők legnagyobbika a kínai szénbányászatban, de sajnos, az utóbbi hónapokban számos kisebb is előfordult, a biztonsági mutatók kétségbeejtőek. A hivatalos adatok szerint a kínai bányákban 2004 I-III. negyedévében 4153 halálos baleset történt, ami ugyan 13 %-kal kevesebb a tavalyinál, de a hivatalos statisztikák csak az esetek egy részét tartalmazzák. A kínai gazdaság növekedése növeli a szénigényeket, ezért számos korábban betiltott kis, és sokszor illegális bányát újraindítottak. Az itteni baleseteket nem jelentik. Nem sokkal a Daping-i eset után egy É-Hebei tartománybeli szénbányában 29 bányász tűnt el egy vízbetörés során, továbbá a délnyugati Chongqing-ben 12-en szenvedtek halálos gázmérgezést.

WME Hírlevél, 2004. október 27.

PT

Sújtólégveszélyes orosz szénbányák

2004. október 27-én az egyébként jó baleseti mutatókkal rendelkező Listvyazhnaya szénbányában szakszerűtlen javítás okozott sújtólégrobbanást, melyben 13 bányász veszítette életét, és további 23 sérült meg.

Az orosz Kuzbassz régió bányáit a szintén sújtólégveszélyes amerikai és ausztrál bányákhoz képest kevésbé biztonságosnak tartják. Az Uglemetan kutatóintézet 2003-ban készült vizsgálata szerint a helyzet modern gázlecsapolási eljárásokkal javítható lenne. Számos német, lengyel és cseh szénbányában a nagy gázveszély ellenére alacsony baleseti mutatókat érnek el. A mély német szénbányászatban kifejlesztett metán-lecsapolási módszert sikerrel alkalmazzák Ukrajnában is. A módszer növeli a biztonságot, ugyanakkor gazdaságos és környezetkímélő, mert a gázt erőműben égetik el, nem engedik a légkörbe.

WME Hírlevél, 2004. október 27.

PT

A 137. évfolyam (2004) tartalomjegyzéke

A 136. ÉVFOLYAM (2003) TARTALOMJEGYZÉKE 1/57

A 137. ÉVFOLYAM (2004) TARTALOMJEGYZÉKE 6/74

A MAGYAR BÁNYÁSZATI SZÖVETSÉG HÍREI

Vélemény a „Natura 2000 területekre vonatkozó szabályokról”
szóló előterjesztéshez 2-3/51
A Magyar Bányászati Szövetség tisztújító közgyűlése 6/71

A SZERKESZTŐSÉG POSTÁJÁBÓL 5/24

BÁNYÁSZ-NAPI MEGEMLEKEZÉSEK

Bányásznapi Oroszlányban 1/50
Bányásztörténeti kiállítás Oroszlányban 1/50
Az Oroszlányi Bányászati Múzeum kiállítása Tatán 1/50
Központi bányásznapi ünnepség 6/50
Bányásznapi ünnepség Visontán, Gyöngyösön és Bükkábrányban 6/51
Bányász- és villamosnap Ajkán 6/52
Bányásznapi megemlékezések Nógrád megyében 6/53
Bányász- és villamosnapi ünnepségek Oroszlányban 6/53
Bányásznapi ünnepség a Bakonyi Bauxitbányánál 6/54

BORBÁLA-NAPI MEGEMLEKEZÉSEK

Központi Szt. Borbála-napi ünnepség 1/35
Borbála napi ünnepségek és szakestély a Bakonyi erőmű Rt.-nél 1/36
Szent Borbála szoboravatató és évzáró szakestély Oroszlányban 1/37
Szt. Borbála-napi ünnepség a BOE-nél 1/38
Szt. Borbála-napi ünnepségek Bükkábrányban 1/38
Szt. Borbála-napi megemlékezések Nógrádban 1/38
Szt. Borbála-napi ünnepség Pilisszentivánon 1/39
Borbála szakestély Tapolcán 1/39

CIKKEK CÍM SZERINT

A bakonyi kovaközetek és mangánérc ipari hasznosítása
(*dr. Szabó Zoltán*) 6/34
A bakonyi mangánérc telepek üledékképződési modelljei
(*dr. Polgári Márta, – dr. Szabó Zoltán*) 6/5
A bányamentés története, szerepe a nógrádi szénmedencében
(*László Gyula*) 5/20
A bányászati tevékenység kockázata (*dr. Füst Antal*) 2-3/12
A dúsítási mangániszap termelésének és felhasználásának
tapasztalatai (*Farkas István – Vigh Tamás*) 6/20
A fejtés teljesítményét befolyásoló tényezők elemzése
(*dr. Gál István*) 1/18
A magyar szabványosítás jogharmonizációja (*Forgács László*)
..... 1/26
A mangánércbányászat helyzete és jövőképe
(*Farkas István – Csík Mihály*) 6/3
A primér energiahordozók aránya a villamosenergia termelésben
(*dr. hc. mult. dr. Kovács Ferenc*) 1/4
A relatív GPS helymeghatározás pontosságáról tesztmérések
alapján (*dr. Havasi István – Chrabák Péter*) 2-3/19
A rétegvízszint-csökkenés és felszínülledés kapcsolatáról
(*dr. Kovács Ferenc – dr. Janositz János – Breuer János*) 2-3/8
A vízszintülledés és a felszínmozgások jelentkezése közötti
késletelési idő meghatározása
(*dr. Kovács Ferenc – Breuer János*) 5/2
Az ismert, nyilvántartott ásványvagyron változása Magyarországon az
elmúlt 10 évben (*Kontsek Tamás – Gombárné Forgács Gizella*) 2-3/25
Az úrkúti halmaradványokat tartalmazó konkréciók vizsgálata
(*dr. Polgári Márta et al.*) 6/47
Az úrkúti mangánérc termelési rendszere
(*Takács Miklós – Vigh Tamás*) 6/15
Előző a Mangán Kft. célszámához (*Pály Gábor*) 6/2
Halmaradványok az úrkúti mangánérc formáció képződéséből
(*Pászti Andrea*) 6/45
Hogyan lehet ma bányászatra alkalmas földterülethez jutni
Magyarországon? (*Horányi István*) 1/9
Hozzászólás a „Hogyan lehet ma bányászatra alkalmas
földterülethez jutni...” c. cikkhez (*Rózsavári Ferenc*) 5/18
Merre tovább, hites bányamérők? (*dr. Barátosi Kálmán*) 2-3/29
Miről szólnak „A mecseki szénbányák metánfelszabadulási
adatainak függvényeszméletű vizsgálata I-II” című dolgozatok
(*dr. Biró József*) 1/33

Osszefüggések a marótárcsás kotrógépek elméleti és tényleges
teljesítménye között (*Breuer János – dr. Dakó György*) 5/11
Szentkirályi Zsigmond (1804-1870) bányamérnök emlékezete
(*Debreczeni Droppán Béla*) 4/32
Természetes eredetű sugárzások vizsgálata az úrkúti mangánérc
bányában (*Kávási Norbert – Somlai János – Kovács Tibor –
Vigh Tamás*) 6/26
Véget ért az Ózd-vidéki szénmedencében a barnaszén mélymű
veléses bányászata (*Lóránt Miklós – Mikó Attila*) 2-3/31
Volt egyszer egy ... Dorogi Szénbányák (*Sziklai Ede –
Martényi Árpád – Vadász Endre*) 1/13
Volt egyszer egy ... Mátraaljai Szénbányák (*dr. Szabó Imre – Martényi
Árpád – Vadász Endre*) 5/4
Volt egyszer egy ... Oroszlányi Szénbányák (*Barabás Mihály –
Martényi – Árpád – Vadász Endre*) 2-3/2

CIKKEK SZERZŐK SZERINT

Barabás Mihály - Martényi - Árpád - Vadász Endre: Volt egyszer egy
Oroszlányi Szénbányák 2-3/2
dr. Barátosi Kálmán: Merre tovább, hites bányamérők? 2-3/29
dr. Biró József: Miről szólnak „A mecseki szénbányák metánfelsza-
badulási adatainak függvényeszméletű vizsgálata I-II” című
dolgozatok 1/33
Breuer János – dr. Kovács Ferenc – dr. Janositz János: A rétegvíz-
szint-csökkenés és felszínülledés kapcsolatáról 2-3/8
Breuer János – dr. Kovács Ferenc: A vízszintülledés és a felszín-
mozgások jelentkezése közötti késletelési idő meghatározása 5/2
Breuer János – dr. Dakó György: Osszefüggések a marótárcsás
kotrógépek elméleti és tényleges teljesítménye között 5/11
Chrabák Péter – dr. Havasi István: A relatív GPS helymeghatározás
pontosságáról tesztmérések alapján 2-3/19
Csik Mihály – Farkas István: A mangánérc bányászat helyzete és
jövőképe 6/3
dr. Dakó György – Breuer János: Osszefüggések a marótárcsás
kotrógépek elméleti és tényleges teljesítménye között 5/11
Debreczeni Droppán Béla: Szentkirályi Zsigmond (1804-1870)
bányamérnök emlékezete 4/32
Farkas István – Csík Mihály: A mangánérc bányászat helyzete és
jövőképe 6/3
Farkas István – Vigh Tamás: A dúsítási mangániszap termelésének
és felhasználásának tapasztalatai 6/20
Forgács László: A magyar szabványosítás jogharmonizációja 1/26
dr. Füst Antal: A bányászati tevékenység kockázata 2-3/12
dr. Gál István: A fejtés teljesítményét befolyásoló tényezők elemzése 1/18
Gombárné Forgács Gizella – Kontsek Tamás: Az ismert, nyilvántartott
ásványvagyron változása Magyarországon az elmúlt 10 évben 2-3/25
dr. Havasi István – Chrabák Péter: A relatív GPS helymeghatározás
pontosságáról tesztmérések alapján 2-3/19
Horányi István: Hogyan lehet ma bányászatra alkalmas
földterülethez jutni Magyarországon? 1/9
dr. Janositz János – Breuer János – dr. Kovács Ferenc: A rétegvíz-
szint-csökkenés és felszínülledés kapcsolatáról 2-3/8
Kávási Norbert – Somlai János – Kovács Tibor – Vigh Tamás:
Természetes eredetű sugárzások vizsgálata az úrkúti
mangánérc bányában 6/26
Kontsek Tamás – Gombárné Forgács Gizella: Az ismert, nyilvántartott
ásványvagyron változása Magyarországon az elmúlt 10 évben 2-3/25
dr. hc. mult. dr. Kovács Ferenc: A primér energiahordozók aránya
a villamosenergia termelésben 1/4
dr. Kovács Ferenc – dr. Janositz János – Breuer János: A rétegvíz-
szint-csökkenés és felszínülledés kapcsolatáról 2-3/8
dr. Kovács Ferenc – Breuer János: A vízszintülledés és a felszín-
mozgások jelentkezése közötti késletelési idő meghatározása 5/2
Kovács Tibor – Vigh Tamás – Kávási Norbert – Somlai János:
Természetes eredetű sugárzások vizsgálata az úrkúti
mangánércbányában 6/26
László Gyula: A bányamentés története, szerepe a nógrádi
szénmedencében 5/20
Lóránt Miklós – Mikó Attila: Véget ért az Ózd-vidéki szénmeden-
cében a barnaszén mélyműveléses bányászata 2-3/31
Martényi Árpád – Vadász Endre – Barabás Mihály: Volt egyszer
egy Oroszlányi Szénbányák 2-3/2
Martényi Árpád – Sziklai Ede – Vadász Endre: Volt egyszer egy
Dorogi Szénbányák 1/13

Martényi Árpád – Vadász Endre – dr. Szabó Imre: Volt egyszer egy Mátraaljai Szénbányák	5/4
Mikó Attila – Lóránt Miklós: Véget ért az Ózd-vidéki szénmedencében a barnaszén mélyművelésű bányászata	2-3/31
Pályfő Gábor: Előszó a Mangán Kft. célszámához	6/2
Pászti Andrea: Halmaradványok az úrkúti mangánérc formáció képződményeiből	6/45
dr. Polgári Márta – dr. Szabó Zoltán: A bakonyi mangánérc telepek üledékképződési modelljei	6/5
dr. Polgári Márta et al.: Az úrkúti halmaradványokat tartalmazó konkréciók vizsgálata	6/47
Rózsavári Ferenc: Hozzászólás a „Hogyan lehet ma bányászatra alkalmas földterülethez jutni...” c. cikkhez	5/18
Somlai János – Kovács Tibor – Vigh Tamás – Kávási Norbert: Természetes eredetű sugárzások vizsgálata az úrkúti mangánérc bányában	6/26
dr. Szabó Imre – Martényi Árpád – Vadász Endre: Volt egyszer egy Mátraaljai Szénbányák	5/4
dr. Szabó Zoltán – dr. Polgári Márta: A bakonyi mangánérc telepek üledékképződési modelljei	6/5
dr. Szabó Zoltán: A bakonyi kovaközetek és mangánérc ipari hasznosítása	6/34
Sziklai Ede – Vadász Endre – Martényi Árpád: Volt egyszer egy ... Dorogi Szénbányák	1/13
Takács Miklós – Vigh Tamás: Az úrkúti mangánérc termelési rendszere	6/15
Vadász Endre – Martényi Árpád – Sziklai Ede: Volt egyszer egy Dorogi Szénbányák	1/13
Vadász Endre – Barabás Mihály – Martényi Árpád: Volt egyszer egy Oroszlányi Szénbányák	2-3/2
Vadász Endre – dr. Szabó Imre – Martényi Árpád: Volt egyszer egy Mátraaljai Szénbányák	5/4
Vigh Tamás – Takács Miklós: Az úrkúti mangánérc termelési rendszere	6/15
Vigh Tamás – Farkas István: A dústítási mangániszap termelésének és felhasználásának tapasztalatai	6/20
Vigh Tamás – Kávási Norbert – Somlai János – Kovács Tibor: Természetes eredetű sugárzások vizsgálata az úrkúti mangánérc bányában	6/26
CIKKÍRÓINKHOZ	5/37
EGYESÜLETI ÜGYEK	
110 éves a „Jó szerencsét” köszöntés	4/45
A 37. Bányagépészeti és Bányavillamosági konferencia	6/59
A Bányászati Szakosztály vezetőségi ülése	2-3/35, 6/56
A borsodi Nyugdíjas Baráti Társaság rendezvénye	2-3/38
A Mátra-Haider-Dóser Kft. meglátogatása Visontán	2-3/38
A nógrádi szervezet életéből	1/42
A választmány beszámolója (az OMBKE 93. küldöttgyűlése részére)	4/26
A XLIII. Bányamérő Továbbképző és Tapasztalatcsere	5/30
Az OMBKE 2003. évi közhasznúsági jelentése	4/30
Az OMBKE 93.(tiszttűjtő) küldöttgyűlése	4/3
Az OMBKE Bányászati Szakosztály tisztújító küldöttgyűlése	5/25
Az OMBKE küldöttgyűlésére beterjesztett indítványok	4/12
Az OMBKE tisztségviselői a 2004. évi tisztújítás után	4/50
Az OMBKE választmányának ülése	1/40, 2-3/34, 5/29, 6/55
Az V. Bányász-Kohász-Erdész Találkozó	4/40
Bányászbál a Mecsek alján	2-3/37
Borsodban történt	1/41
Dr. Horn János előadása Gyöngyösön	1/42
Egy elfeledett érmünk	5/46
Előadás a budapesti helyi szervezetben	2-3/37
Előadás a Mátrai Erőmű Rt.-ről	5/31
Előadások az oroszlányi szervezetnél	6/57
Erőmű látogatás Oroszlányban	2-3/39
Földessy professzor előadása Gyöngyösön	2-3/39
Kirándulás a szlovák és lengyel Tátrában	5/32
Knappentag Heringenben	6/58
Látogatás a gyöngyösi műemlék-könyvtárban	6/57
Látogatás a Magyar Olajipari Múzeumban	2-3/40
Látogatás az Országos Műszaki Múzeumban	6/58
Megemlékezés Soltz Vilmos sírjánál	4/31
Múzeum-látogatás a Dunántúlon	5/32
Nógrádi kirándulás Szlovákiába	6/58
Nyugdíjas találkozó Oroszlányban	1/40
Pécs Antal serlegbeszéd	4/1
Professzor sírok megkoszorúzása	4/39

Simon Sándor emlékülés	4/44
Szakmai előadások a tapolcai szervezetnél	1/42
Szentkirályi Zsigmond emlékünnepe	4/51
Testvérszervezetek találkozója Salgótarjánban	6/57
Tisztújítás a nógrádi szervezetnél	2-3/36
Tisztújítás Pécssett	2-3/35
Vezetőségválasztás Gyöngyösön	2-3/35
Vezetőségválasztó taggyűlés a dorogi helyi szervezetnél	2-3/36
Vezetőségválasztó taggyűlés a tapolcai szervezetnél	2-3/37

EGY MÁSIK BÁNYÁSZHIMNUSZ	1/55

FELHÍVÁSOK, KÖZLEMÉNYEK

A Központi Bányászati Múzeum közleménye	6/49
Köszönetnyilvánítás	4/52
OMBKE közlemény a SZJA 1%-ának felhasználásáról	5/B3
A BKL e-mail címének változása	2-3/40, 5/43
A Műszaki Földtudományi Kar Valéta Bizottság Felhívása	2-3/41
Pályázati felhívás (történeti pályázat)	4/B2

GYÁSZJELENTÉSEK – NEKROLÓGOK

Dr. Alliquander Endre	6/67
Benyó István	5/44, 6/66
Bucsi József	5/45
Csatáry Károly	1/56
Csikós Gyula	5/44, 6/69
Dobos István	2-3/24
Eck Ferenc	1/56
Farkas Béla	1/56, 5/44
Dr. Gyurancz Vince	5/44, 6/68
Dr. hc. dr. Horváth Zoltán	6/64
Hervai Ferenc	1/56
Horváth Sándor	1/56
Dr. Kenyeres László	1/56
Körtvélyesi Géza	5/44, 6/68
Kullai Zoltán	1/56
Maróthy Lajos László	6/64
Medve István	5/44, 6/69
Muhel Illés	6/65
Nagy Imre	5/44
Németh Sándor	2-3/24, 5/46
Dr. Perschi Ottó	5/44
Róth Sándor	2-3/24
Solymár János	1/56
Sulyok Pál	1/56
Sűrű András	6/64
Dr. Szabó László	5/44, 6/67
Szalók Imre	5/44
Szerencsés István	1/55
Szilvási Lajos	5/44, 6/65
Szűcs Ferenc	2-3/24
Tátrai József	5/45
Tóth József	2-3/50
Vajk Miklós	6/64
Varga Gábor	6/66
Varga Gusztáv	2-3/50
Vér László ifj.	1/56

HAZAI HÍREK

50 éves a Magyar Geofizikusok Egyesülete	6/25
60 éves az Ajkai Erőmű	1/45
175 éve alapították a világ legnagyobb belvízi hajózási társaságát	6/71
A bányaiipari technikusokképzés Pécssett	2-3/46
A fantázia felhívja a mecseki szentet?	6/71
A Magyarhoni Földtani Társulat választmányi ülése	5/41
A MAL Rt. Boszniaiban	4/45
A MMK Szilárdásvány-bányászati Tagozat elnökségi ülése	6/44
A Nemzetközi Bányamérő Egyesület (ISM) 31. elnökségi ülése	5/38
A szénbányák bezárása az országgyűlés plenáris ülésén	6/63
A szén-dioxid kibocsátás nemzeti elosztási tervének alapelvei	5/39
Aranybánya a Velencei tó mellett?	5/40
Átadják a bányavagyont	5/39
Átalakítják a pécsi erőmű blokkjait	1/46
Átalakulások az Anyag- és Kohómérnöki Karon	2/37
Az EU tagság köszöntése	2-3/48
Az utolsó kanál bauxit Fenyőfő II/1 bányából	6/64
Bányaiipari Ágazati Párbeszéd Bizottság	5/56
Bányászati kiállítás Gyöngyösön	5/56

Bányászati-kohászati-földtani Konferencia – 2004	4/47
Bányászgyermeknap Salgótarjánban	5/40
Befejezte termelését Halimba III.	1/8
Búcsú az ajkai szénbányásztól	6/52
Emlékez(z)ünk	2-3/44
Emléktábla avatás (Fülöp József)	5/39
Energetikai konferenciák	5/40
„Energia és környezet” tudományos konferencia	2/39
Fűfélék az energetikában	5/42
Halimba III. légakna átalakítása vízemelésre	2-3/44
Három jeles évforduló Oroszlányban	2-3/45
Hiány van a timföldpiacon	2-3/47
Hírek Nógrádból	5/40
Industria 2004 konferencia	4/46
Ipari (bányászati) műemlék a TV műsorán	2-3/46
Karácsonyi kiállítás a KBM-ban	6/71
Kettévált a Mecsekérc	6/49
Konferencia az energiatudatos társadalomért	6/14
Liberalizációs szótár	5/41
Lyukóbánya gazdát cserélt	5/39
Lyukóbányán harang kísérete az utolsó csille szent	6/70
Mány I/A emléktábla avatás	6/33
Megérkezett a biomassa erőmű egyik alapberendezése	2-3/44
Mégis lehet arany- és rézbánya Recsken	6/14
Múzeumfejlesztés Salgótarjánban	6/44
NATO-mentők a bányában	1/8
Ötven éves a komlói helytörténeti múzeum	2-3/45
Palackba zárt bányászat	4/48
Szél erőmű Törökszentmiklós határában	2-3/44
Szent Borbála kép a perecsi templomban	6/25
Tájrendezés a fenyőfői bauxitbányában	6/64
Új bányászati kiállítás Gánton	5/42
Úrkút Ankét	6/4
Ülést tartott az MTA bányászati tudományos bizottsága	5/19
Ünnepélyes tanévnyitó a Miskolci Egyetemen	5/55
Van még remény!?	1/46
Villamosenergia-piac konferencia	5/42

HELYREIGAZÍTÁS 1/34 1/49 2-3/33, 5/32, 5/50, 6/60

HIRDETÉSEK

20. Bányászati Világkongresszus és Kiállítás	5/56
3B Hungária	5/B2, 6/B2
Bányamérnök Bt	5/B3
Bányász-Kohász-Erdész Találkozó	1/2
„Csak csengj kupa!”- CD	1/54
Geoász Kft.	2-3/B2
INDUSTRIA ipari szakkiallítás	1/B2
Industrial Minerals	4/B3
Knappentag Németországban	2-3/52
Magyar Településtár	2-3/B3
Meghívó (Szt. Borbála napi misére)	5/17
Metso Minerals	1/B2, 2-3/B2, 4/B2, 5/B2, 6/B2
OMBKE tisztújító küldöttgyűlése	1/B3
OMBKE Bányászati Szakosztály tisztújító küldöttgyűlése	1/B3
Sandvik Rock Processing	1/B4, 2-3/B3, 2-3/B4, 4/B4, 5/B4, 6/B4
Szalamander ünnepségek Selmecebányán	2-3/24

KÖNYV- és FOLYÓIRATSZEMLE

A Bányászati Közlöny tartalmából	6/49
A Földtani Kutatás 2003. III. negyedév	1/32
A Kárpát-medence vasgyártása a neoabszolútizmus korában	2-3/49
A megkérdőjelezett sikerágazat	6/46
Az Érc-és Ásványbányászati Múzeum Közleménye I.	5/50
Az MGSZ a Földtani Kutatásban	5/49
Dr. Horn János szerkesztésében: Ahogy én láttam...	5/50
Emléklapok a pécsi bányászat történetéből	1/48
Erdészeti Közlemények LVI. kötete	1/49
Geológia mindenkinek	2-3/48
Gy. Bárdossy, J. Fodor: Evaluation of Uncertainties and Risk in Geology	1/47
Hartai Éva: A változó Föld	1/48
Híres selmecebányai tanárok	1/25
Könyv az ajkacsingervölgyi bányászok befejezésének emlékére	6/46
Könyvismertetés – némi sóvárogva irigykedő felhanggal	1/48
Magyar Bányajog	2-3/49
Mérnökgeológia jubileumi konferencia kiadványa	2-3/48
Pécsi Szemle	1/47

Sopron, a leghűségesebb város, honvéd emlékkönyv	5/49
Tóth I.: Dr. AliquanderEndre élete és munkássága	1/32
Üzleti fogalomtár	2-3/48

KÜLFÖLDI HÍREK

23 USA atomerőmű 60 éven át működhet	6/72
A 19. Bányászati Világkongresszus (Quo vadis?)	1/44
A frontfejtések bányagépei 2003-ban	1/17
A Gleithobel szénnyaló kínai rekordja	1/12
A világ legmagasabb malma	2-3/18
Az Alcoa részt vesz a Chalco fejlesztésében	6/72
Az energiaárak várható alakulása	6/73
Az energiatermelés és -fogyasztás irányai	5/47
Bányabeli portalanító	5/49
Bányagép szállítások a kínai szénbányáknak	5/48
Csehország új atomerőműveket tervez	5/48
Délkelet-Ázsia egyik legnagyobb beruházása: szénerőmű	5/48
Deubenben megszűnt a brikettermelés	6/72
EMCEF konferencia a bányászat jelenéről	5/47
Fejtési világrekord Matla bányában	2-3/18
Frontfejtés hosszú homlokhosszal	6/72
Frontfejtés Kínában	1/12
Gumiabroncsok élettartamának növelése	5/48
Halálos bányabalesetek Kínában	6/73
Humbold Wedag ülepítő Indiában	6/72
Kevesebb földgáz-erőmű az USA Colorado államában	6/72
Lengyelország a szénbányák bezárásához kap pénzt	6/72
Működik Németország első geotermikus erőműve	6/73
Növekszik a grafit igény	1/12
Olajpala bánya indul Kanadában	2-3/30
Rajna-menti lignit külfejtés	5/48
Rekord a Spitsbergákon	1/12
Sújtólégrobbanás Ukrajnában	5/48
Sújtólégveszélyes orosz szénbányák	6/73
Szénbányák metánhasznosítása Európában	2-3/30
Szén-dioxid emisszió	5/47
Szivattyú abrazív iszapokhoz	5/48
Tiltakozás a lignit-tüzelésű erőmű ellen	5/49
Tiszta dízel hajtások	6/72
Tiszta üzemű LHD gépek	6/73
Tudtad-e?	2-3/52
Új aknazállítógép a lengyel rézbányászatban	5/49
Új beruházásokat indít a BHP Billiton	2-3/18
Új erőmű Törökországban	5/47
Új lignittüzelésű erőműegységek létesítése	6/73
Új veszélyes hulladék	5/49
Vasérc pelletező művet épít Kínában a Metso	5/48
Világörökség lett egy angliai kőbánya	6/73
Villamoenergia árak az EU-ban	1/17

MI IS VOLTUNK EGYSZER AZ „AKADÉMIÁN” 1/51

OLVASÓINKHOZ 1/1

SZEMÉLYI HÍREK

2003. évi Szent Borbála napi kitüntetések	1/35
A 93. küldöttgyűlés kitüntetettjei	4/13
A bányászat Eötvös Loránd-díjasai	5/43
A BKL Bányászat 2003. évi nívódíjasai	5/36
Agricola érmeseink	5/46, 6/54
Akadémiai doktori címvédés	5/36
Bircher Erzsébet kitüntetése	6/54
Elnökválasztások az ISM-ben és a VMK-ban	6/54
Kitüntetések a 2004. évi Bányásznapi alkalmából	6/51
Kitüntetések március 15-e alkalmából	1/60
Kitüntetések október 23-a alkalmából	6/51
Köszöntjük a gyémánt- és aranyoklevéllel kitüntetett tagtársainkat	5/51, 6/62
Köszöntjük tagtársainkat születésnapjukon	1/43, 2-3/42, 5/33, 6/60
Molnár László kitüntetése	5/36
Változások a Központi Bányászati Múzeum Alapítvány vezetésében	5/36